

Regionų ministerijos steigimo galimybių apžvalga: tikslai ir funkcijos

2024

Apžvalgos tikslas – išanalizuoti dabartinę Lietuvos regioninės politikos situaciją, įvertinti politikos formavimo ir įgyvendinimo ypatumus bei galimybes instituciniams pokyčiams. Dokumentą sudaro keturios dalys: pirmojoje dalyje pristatoma esama Lietuvos regioninės politikos situacija ir sistema; antrojoje – detaliau aptariami Lietuvoje veikiantys regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo sistemos subjektai; trečiojoje – apžvelgiamos Europos Sąjungos šalyse veikiančios regioninės plėtros ministerijos (ar jų atitikmenys); ketvirtojoje – pateikiamos analizės išvados.

Informacija tyrimo citavimui:

STRATA (2024). Regionų ministerijos steigimo galimybių apžvalga: tikslai ir funkcijos. Vyriausybės strateginės analizės centras.

Pasiūlymus, pastabas, komentarus prašome siųsti info@strata.gov.lt

Turinys

Ivadas	2
1. Esamos regioninės politikos situacijos Lietuvoje apžvalga	3
1.1. Regioninės politikos situacija Lietuvoje	3
1.2. Regioninės politikos formavimas Lietuvoje	4
2. Regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo subjektai ir jų atsakomybės regionų plėtros srityje	8
3. Europos Sąjungos šalyse veikiančių regioninės plėtros ministerijų (ar jų atitikmenų) apžvalga	11
4. Išvados	16
Šaltiniai	19
Priedas Nr. 1. Lietuvos institucijų funkcijų, susijusių su regionine politika, peržiūra	22
Priedas Nr. 2. Užsienio šalių apžvalga	34

Santrumpos ir paaiškinimai

BVP – Bendrasis vidaus produktas

CPVA – Centrinė projektų valdymo agentūra

EBPO – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija

EK – Europos Komisija

ES – Europos Sąjunga

LR – Lietuvos Respublika

LRS – Lietuvos Respublikos Seimas

LRV – Lietuvos Respublikos Vyriausybė

NPP – 2021-2030 m. nacionalinis pažangos planas

NRPT – Nacionalinė regioninės plėtros taryba

PP – plėtros programa

PPO – Pasaulio prekybos organizacija

RPT – regionų plėtros taryba

STRATA – Vyriausybės strateginės analizės centras

VRM – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija

Investicijų programa – 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programa

Įvadas

Lietuvos regioninė politika yra kompleksinė viešojo valdymo sritis, kurioje persipina nacionalinio, regioninio bei savivaldybių lygmens interesai bei veiksmai. Nepaisant ilgalaikių pastangų skatinti regionų vystymąsi ir mažinti jų socialinius bei ekonominius skirtumus, šie iššūkiai Lietuvoje išlieka aktualūs. Augančio regionų atotrūkio mažinimas tampa vis didesniu viešojo valdymo uždaviniu, kuris reikalauja holistinio ir integruoto požiūrio.

Šios ataskaitos tikslas – apžvelgti dabartinę Lietuvos regioninės politikos situaciją, regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo ypatumus bei galimybes instituciniams pokyčiams. Dokumentą sudaro keturios dalys:

- pirmojoje dalyje pristatoma esama regioninės politikos situacija bei sistema Lietuvoje, atskleidžiant jos kompleksinį pobūdį, horizontalumą bei institucinių sąveikų svarbą;
- antrojoje dalyje detaliau aptariami Lietuvoje veikiantys regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo sistemos subjektai, jų funkcijos ir atsakomybės įgyvendinant regioninę politiką Lietuvoje;
- trečiojoje dalyje apžvelgiamos Europos Sąjungos (toliau – ES) šalyse veikiančios regioninės plėtros ministerijos (ar jų atitikmenys) bei jų veiklos praktika, kuri galėtų būti pritaikoma Lietuvos kontekste;
- ketvirtojoje dalyje pateikiamos analizės išvados – remiantis pagrindiniais struktūriniais Lietuvos regioninės politikos iššūkiais ir užsienio šalių praktikomis pateikiamos potencialios regionų ministerijos Lietuvoje funkcijos. Pažymėtina, kad ataskaitoje nevertinamas Regionų ministerijos Lietuvoje įkūrimo poreikis ar tikslingumas.

1. Esamos regioninės politikos situacijos Lietuvoje apžvalga

Skyrius skirtas glaustai aptarti esamą Lietuvos regioninės politikos situaciją. Pirmajame poskyryje pristatomi pastarųjų metų regioninės politikos rezultatai Lietuvoje. Antrajame poskyryje apžvelgiama Lietuvos regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo sistema – regioninės politikos tikslas, uždaviniai, kompleksiško regioninio planavimo bei finansavimo ypatumai ir pagrindiniai iššūkiai.

1.1. Regioninės politikos situacija Lietuvoje

Lietuva yra suskirstyta į 10 regionų, atitinkančių 10 Lietuvoje esančių apskričių. Regionai yra apibrėžiami, kaip apskritys (arba kitos Vyriausybės sudarytos teritorijos), kuriose yra įsteigtos regionų plėtros tarybos (toliau – RPT, detaliau apie RPT funkcijas žr. antrą skyrių) (LRS, 2000). Pastebėtina, kad ES kontekste, regionų apibrėžimas skiriasi – Lietuva yra skirstoma į du – Sostinės ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regionus. Sostinės regionas (ES kontekste) atitinka Vilniaus regioną (nacionaliniuose teisės aktuose), o Vidurio ir vakarų regioną (ES kontekste) sudaro likę devyni regionai (nacionaliniuose teisės aktuose) – Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių ir Utenos (LRV, 2016). Šis skirtingas regionų skirstymas lemia skirtingą prioritetų detalumą nacionaliniu ir tarptautiniu mastu, o tai gali apsunkinti integruotą Lietuvos regionų problemų sprendimą.

Pažangos mažinant ekonominius ir socialinius netolygumus regionuose nėra, atotrūkis didėja (STRATA, 2024). Strateginiame lygmenyje konstatuota, kad „pastaruosius du dešimtmečius augantys Lietuvos regionų skirtumai tampa vis didesniu viešojo valdymo iššūkiu“ (LRV, 2020). Išskiriamos šios pagrindinės regioninės plėtros problemos (LRV, 2020, 2022):

- 1) skirtingas regionų ekonominio augimo potencialas ir netolygi ekonomikos plėtra. Pavyzdžiui, 2022 m. vidutinis bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) vienam gyventojui nuokrypis regionuose, palyginus su 2019 m. reikšme (29,9 proc.), padidėjo 1,25 proc. p. iki 31,15 proc. p. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) Regionų duomenų bazės duomenimis, Lietuvoje didėjančiam regionų atotrūkiui pagal BVP vienam gyventojui didžiausią įtaką iš trijų tirtų veiksnių daro darbo produktyvumo skirtumai (Blöchliger & Tusz, 2020). Daugelyje Lietuvos regionų (išskyrus Vilniaus) inovacijos yra diegiamos lėtai, kas lemia žemesnį verslo produktyvumą (Inovacijų agentūra, 2023);
- 2) atskiriems regionams būdinga didesnė skurdo rizika ir socialinė atskirtis. Pavyzdžiui, 2022 m. vidutinis nuokrypis regionuose nuo šalies vidurkio pagal asmenų, patiriančių skurdo riziką ir socialinę atskirtį, dalį siekė 19,4 proc., o didžiausias skirtumas tarp regionų sudarė 18,2 proc. p. (19,2 proc. Vilniaus apskrityje ir 37,4 proc. Marijampolės apskrityje);
- 3) nepakankamai tvari aplinka, suformuota klimato kaitos, urbanizacijos procesų, gyventojų elgsenos pokyčių ir kitų veiksnių, daranti neigiamą įtaką regionų patrauklumui.

Taip pat regionų atskirčiai įtaką daro visuomenės senėjimas, gyventojų skaičiaus mažėjimas, skaitmeninimas, automatizavimas, klimato kaita (LRV, 2020).

Pažymėtina, kad esama regionų ekonominė-socialinė būklė susiformavo ne tik dėl pastarųjų metų pokyčių ir iššūkių, bet ir dėl istoriškai susiklosčiusių regionų pranašumų ir trūkumų. Pavyzdžiui, Vilniaus regionas istoriškai formavosi kaip šalies administracinis ir ekonominis centras, kuriame buvo sutelkta didelė dalis investicijų, išvystyta infrastruktūra bei paslaugų sektorius, todėl jis ir toliau išlaiko stiprias pozicijas ekonominio augimo, gyventojų pritraukimo ir darbo rinkos srityse. Istoriskai susiformavusi aukštojo mokslo koncentracija didžiuosiuose miestuose lemia tai, kad, baigus mokyklą, reikšminga jaunimo dalis yra priversta palikti regionus, o po studijų įsitvirtina miestuose, kuriuose įgijo išsilavinimą. Be to, istorinis pramonės koncentravimas

specifiniuose regionuose, tokiuose kaip Kaunas ar Klaipėda, lėmė tam tikrų teritorijų pranašumus logistikos ir gamybos srityse, tačiau kiti regionai negalėjo suformuoti tokios stiprios ekonominės bazės. Istoriskai susiformavusius skirtumus sudėtinga pakeisti, tokiems pokyčiams būtų reikalingi reikšmingi finansiniai resursai. Dėl šios priežasties būtinas kompleksinis, ilgalaikis ir ekonomiškai pagrįstas požiūris į regionų vystymąsi.

1.2. Regioninės politikos formavimas Lietuvoje

Regioninės politikos formavimas yra kompleksiškas: apima nacionalinį, regioninį ir savivaldybių lygmenis, o dėl regioninės dimensijos horizontalumo regioninės politikos tikslas patenka į daugelio ministerijų kompetencijos lauką. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos (toliau – LR) ekonomikos ir inovacijų ministerija koordinuoja verslo plėtrą ir inovacijų skatinimą regionuose, LR susisiekimo ministerija – transporto infrastruktūros modernizavimą ir prieinamumą, LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija – švietimo paslaugų tinklo efektyvumą ir t.t. Atitinkamai, koncentruojantis į regionų problemas gilinančius veiksmus – pajamų nelygybę, skurdo lygį, švietimo rezultatų skirtumus, investicijų stoką, ribotą viešųjų paslaugų prieinamumą ir pasiekiamumą – kyla poreikis integruotai spręsti regioninės plėtros iššūkius ekonomikos, transporto, švietimo, socialinėje, sveikatos, kultūros srityse. Tokia srities apimtis kelia iššūkius jos įgyvendinimui, lyginant su šakinėmis sritimis, kuriose tiek klausimų skaičius, tiek įgyvendinančių institucijų hierarchija yra aiškiai apibrėžta. Dėl šios priežasties **ypač svarbi tampa regioninės politikos koordinavimo funkcija bei lyderystė, kuri gali padėti užtikrinti, kad regioninė politika Lietuvoje yra sistemingai ir efektyviai įgyvendinama tiek skirtinguose lygiuose, tiek skirtingų ministerijų veiklų laukuose.**

Lietuvoje nacionalinės regioninės politikos tikslą, uždavinius, regioninės plėtros priemones, šią politiką formuojančius ir įgyvendinančius subjektus nustato LR Regioninės plėtros įstatymas (LRS, 2000). Regioninė politika siekiama „skatinti tolygią ir tvarią plėtrą visoje valstybės teritorijoje“. Šiam tikslui įgyvendinti iškelti uždaviniai:

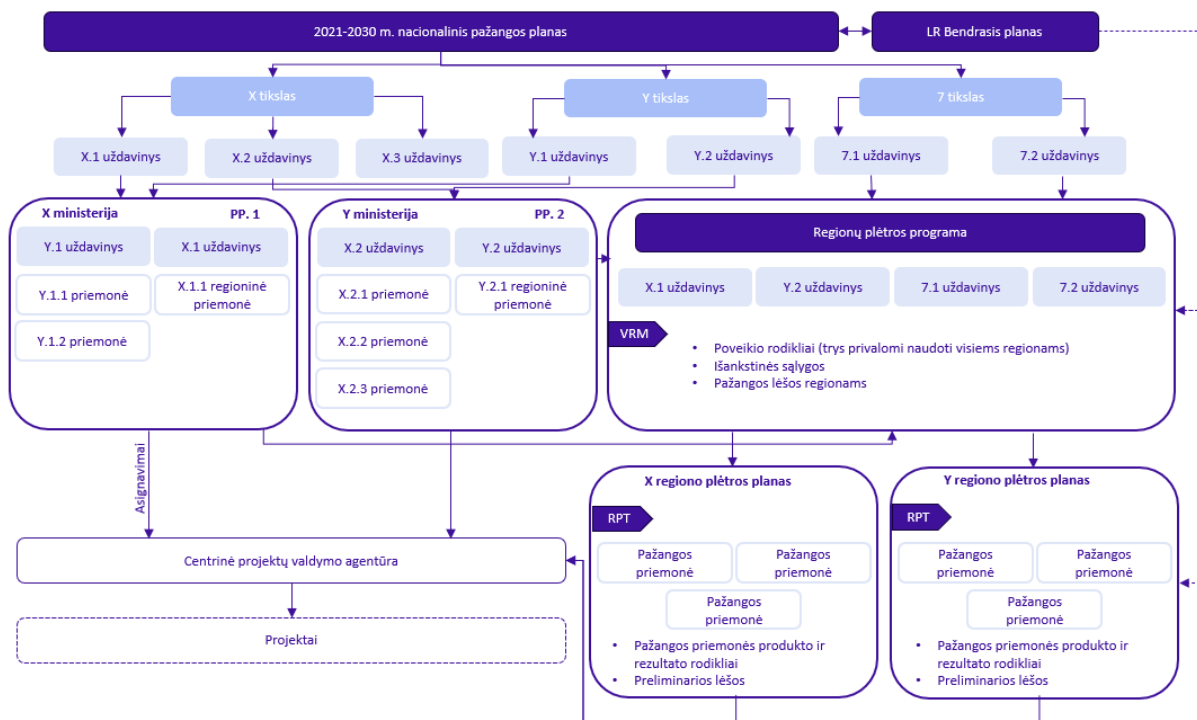
- „1) skatinti regionų prisitaikymą prie kintančių ekonominės ir socialinės aplinkos sąlygų, išnaudojant ir stiprinant kiekvieno regiono konkurencinį pranašumą ir kompetenciją;
- 2) didinti funkcinių zonų infrastruktūros ir (ar) paslaugų tinklo efektyvumą, užtikrinti, kad šia infrastruktūra ir paslaugomis galėtų naudotis visi gyventojai;
- 3) mažinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp regionų ir pačiuose regionuose.“

Nacionalinė regioninė politika planuojama, vadovaujantis Strateginio valdymo įstatymu ir Strateginio valdymo metodika, šiuose planavimo dokumentuose (**1 pav.**):

- 1) Regionų plėtros programoje (LRV, 2022), valdomoje LR Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM). Ši programa prisideda prie 2021-2030 m. nacionalinio pažangos plano (toliau – NPP) septintojo tikslo „Tvariai ir subalansuotai vystyti Lietuvos teritoriją ir mažinti regioninę atskirtį“ (LRV, 2020), kuris iš esmės atitinka regioninės politikos tikslą (žr. aukščiau);
- 2) kitose plėtros programose (toliau – PP), kuriomis prisidedama prie nacionalinės regioninės politikos tikslo. Dėl regioninės politikos horizontalumo, NPP septintojo tikslo uždaviniai prisideda, bet nepadengia visų regioninei politikai aktualių sričių, todėl būtinas kitų ministerijų indėlis. Atitinkamai, regioninės pažangos priemonės taip pat suplanuotos šiose PP (LRV, 2022): Socialinės sutelkties PP, Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo PP, Sveikatos priežiūros kokybės ir efektyvumo didinimo PP, Mokslo PP, Susisiekimo PP, Aplinkos apsaugos ir klimato valdymo PP.
- 3) regionų plėtros planuose, formuojamuose ir įgyvendinamuose RPT, numatant pažangos priemones ir veiklas, atliepančias specifinius kiekvieno regiono poreikius. Šios priemonės ir veiklos turi atitikti nacionaliniu lygmeniu (Regionų plėtros programoje, 2021-2027 metų ES fondų investicijų programoje (toliau – Investicijų programa)) keliamas problemas, poreikius ir iššūkius, o numatytos veiklos – Investicijų programos (EK, 2022) ir regioninių pažangos priemonių finansavimo gairių (VRM, 2023a, 2023b) nustatytas finansuotinas veiklas.

Planavimo dokumentuose numatytos priemonės ir veiklos įgyvendinamos nacionaliniame, regioniniame ir savivaldybių lygmenyse. Visgi pažymėtina, kad savivaldybės Lietuvoje turi gana plačią autonomiją – teisę savarankiškai spręsti vietos gyventojams svarbius klausimus pagal savo kompetenciją. Konkrečiau, valstybės perduotos (deleguotos) funkcijos, tokios kaip aukščiau paminėtų programų ir projektų įgyvendinimas, yra tik dalis savivaldybių atsakomybės. Kita dalis – savarankiškos savivaldybių funkcijos – apima švietimo, kultūros, socialinių paslaugų organizavimą, komunalinio ūkio valdymą, vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūrą, teritorijų planavimą, aplinkos tvarkymą, viešąją tvarką ir kt. (LRS, 1994). Šios funkcijos daro tiesioginę įtaką regionų socialinei ir ekonominei pažangai, todėl savivaldybių gebėjimai organizuoti ir valdyti šias veiklas yra esminis regioninės politikos sėkmės veiksnys.

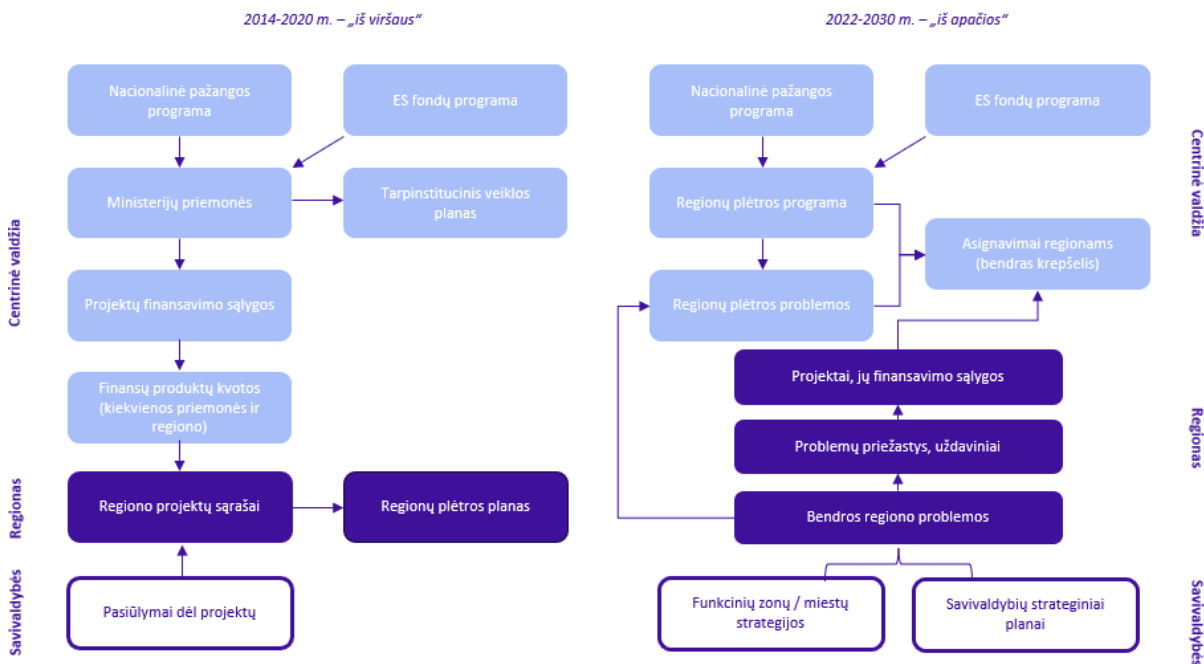
1 pav. Regionų plėtros planavimo schema

Šaltinis: STRATA, pagal Valstybės kontrolę, 2024

Pokyčiais investicijų į regioninę politiką planavimo sistemoje buvo siekiama sukurti prielaidas spartesnei pažangai siekti. Centralizuotas modelis, veikęs iki 2021 m. laikomas vienu iš veiksmių, sąlygojusių įsisenėjusių regioninės plėtros problemų sprendimo stagnaciją. Nuo 2021 m. pagal naują strateginio valdymo sistemą, siekiama spręsti konkretaus regiono identifikuotas plėtros problemas kartu prisidedant prie nacionaliniu lygmeniu Regionų plėtros programoje įvardintų problemų sprendimo (2 pav.). Proveržis Lietuvos regioninėje politikoje dar nestebimas, tačiau naujos sistemos veikimo laikotarpis nėra pakankamas vertinti šių pokyčių poveikį regioninės politikos rezultatams.

2 pav. Regioninių investicijų planavimo schemas 2014–2020 m. ir 2022–2030 m.

Šaltinis: STRATA, pagal Valstybės kontrolę, 2024

Valstybės kontrolės vertinimu, kol kas naujai įgyvendinamas regioninės politikos formavimo principas „iš apačios į viršų“ veikia iš dalies, nes „ministerijų nustatomos išankstinės sąlygos, finansuojamų veiklų apribojimai ir palyginti siauras siūlomų regioninių priemonių sąrašas suteikia regionams tik dalį savarankiškumo“. Taip pat nustatyta, kad Regionų plėtros programos valdymas ir sąlygos valdytojo lyderystei yra ribotos: nėra pakankamai detaliai apibrėžtas VRM statusas kitų šioje programoje dalyvaujančių ministerijų atžvilgiu. Be to, Regionų plėtros programoje dalyvaujančios ministerijos, įgyvendindamos regionines pažangos priemones neturi įrankių ir priemonių stebėti ir užtikrinti regionų pažangos pagal šioje programoje numatytus rodiklius, kaip nurodyta Strateginio valdymo metodikoje (Valstybės kontrolė, 2024).

Regioninės politikos įgyvendinimo finansavimo šaltinis lemia papildomus reikalavimus. Regionų plėtros programos įgyvendinimą didžiąja dalimi numatyta finansuoti Investicijų programos (EK, 2022) lėšomis (1,6 mlrd. Eur). Regioninės politikos įgyvendinimo lėšų šaltinis lemia papildomus reikalavimus, kurie turi įtakos Lietuvos nacionalinės regioninės politikos įgyvendinimui:

- 1) finansavimo intensyvumas pagal regiono išsivystymo lygį – Regionų plėtros programoje finansinė projekcija suplanuota mažiau išsivysčiusiems regionams skiriant santykinai didesnes investicijas nei labiau išsivysčiusiems regionams. Pavyzdžiui, Utenos regione vienam gyventojui tenka 1087 Eur, Kauno regione 462 Eur (VRM, 2024a);
- 2) reikalavimai įgyvendinamoms veikloms, siekiamiems pažangos rodikliams – veiklos turi atitikti Investicijų programos penktojo prioriteto „Piliečiams artimesnė Lietuva“ uždavinių tinkamas finansuoti veiklas bei prisidėti prie Investicijų programos numatytų rodiklių. Strateginio planavimo metodikoje numatyta, kad savivaldybės turi ieškoti kitų problemų sprendimo būdų ir finansavimo šaltinių aktualiai problemai spręsti, jei ji neturi sąsajų su Regionų plėtros programoje nustatytomis problemomis (LRV, 2022b), todėl finansavimo šaltinio reikalavimai veikloms gali apriboti regionų realių poreikių atliepimą.

Apibendrinimas

Pažangos mažinant ekonominius ir socialinius netolygumus tarp regionų nėra, atvirkščiai – skirtumai tarp regionų ir regionų viduje didėja pagal ekonominius ir socialinius rodiklius. Tam įtakos turi įvairūs veiksniai, tokie, kaip pastarojo laikotarpio iššūkiai (pavyzdžiui, visuomenės senėjimas, gyventojų skaičiaus mažėjimas, skaitmeninimas, automatizavimas, klimato kaita) bei istoriškai susiformavę skirtumai tarp regionų. Visgi

pažymėtina, kad reikšmingos įtakos skirtumams tarp regionų Lietuvoje gali turėti ir regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo ypatybės:

- regioninės politikos formavimo kompleksiskumas nacionaliniu, regioniniu ir savivaldybių lygmenimis bei regioninės politikos horizontalumas per daugelį viešojo valdymo sričių lemia glaudaus tarpinstitucinio bendradarbiavimo poreikį. Visgi, nepakankamai detalai apibrėžtas VRM, kaip regioninę politiką Lietuvoje koordinuojančios ministerijos, statusas kitų šioje politikoje dalyvaujančių ministerijų atžvilgiu kelia iššūkius bendros politikos įgyvendinimui;
- ministerijų nustatomos išankstinės sąlygos, finansuojamų veiklų apribojimai ir kt. apriboja regionų savarankiškumą rinktis jų poreikius atitinkančias veiklas;
- savivaldybių autonomija ir gebėjimų skirtumai taip pat daro reikšmingą įtaką regioninės politikos įgyvendinimui. Skirtingos savivaldybių kompetencijos administruoti projektus ir teikti viešąsias paslaugas gali dar labiau gilinti socialinius ir ekonominius skirtumus tarp regionų.

Šie iššūkiai rodo, kad siekiant efektyvesnės regioninės politikos būtina tobulinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, aiškiau apibrėžti koordinuojančių institucijų vaidmenis bei didinti savivaldybių gebėjimus įgyvendinti savarankiškas ir deleguotas funkcijas.

2. Regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo subjektai ir jų atsakomybės regionų plėtros srityje

Skyriuje pateikiama informacija apie regioninę politiką formuojančius ir įgyvendinančius subjektus nacionaliniu, regioniniu ir savivaldybių lygmeniu, jų įgaliojimus regionų plėtros srityje. Taip pat pateikiama institucijas, formuojančias ir įgyvendinančias valstybės politiką regionų plėtros srityje, atvaizduojanti schema – institucijų, jų funkcijų ir ryšių žemėlapis.

Nacionalinė regioninė politika įgyvendinama regionų teritorijose, tikslinėse teritorijose, funkcinėse zonose, prie Lietuvos ir kaimyninės valstybės bendros sausumos ar jūros sienos esančiose teritorijose ir apima nacionalinio, regioninio ir savivaldybių lygių institucijas. Kaip minėta aukščiau, regioninę politiką formuojantys ir įgyvendinantys subjektai yra apibrėžti Regioninės plėtros įstatyme (LRS, 2000) – tai LR Vyriausybė (toliau – LRV), VRM, kitos susijusios ministerijos, nacionalinė regioninės plėtros taryba (toliau – NRPT), RPT, savivaldybių institucijos ir kompetencijų tinklas.

Nacionaliniu lygiu regioninę politiką formuoja, koordinuoja LRV, VRM, kitos ministerijos ir NRPT:

- LRV tvirtina nacionalinės regioninės politikos kryptį, prioritetus, įskaitant Regionų PP ir kitas PP;
- VRM (Regionų PP valdytojas)¹ formuoja nacionalinę regioninę politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja nacionalinės regioninės politikos įgyvendinimą;
- NRPT pataria LRV ir VRM nacionalinės regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimais (yra kolegiali LRV ir VRM patariamoji institucija²) (VRM, 2021);
- kitos ministerijos dalyvauja formuojant nacionalinę regioninę politiką, rengiant regionines pažangos priemones (pavyzdžiui, dalyvauja tarpinstitucinėje darbo grupėje rengiant Regionų PP projektą, vertina regionų plėtros planų atitiktį Vyriausybės patvirtintų planavimo dokumentų tikslams ir uždaviniams).

Papildomai, Lietuvoje veikiantis **Kompetencijų tinklas**³ teikia paramą regioninės politikos įgyvendinimui regioniniu ir savivaldybių lygiu. Kompetencijų tinklo dalyviai konsultuoja RPT ir savivaldybes formuojant ir įgyvendinant nacionalinę regioninę politiką.

Regioniniu lygiu RPT planuoja ir koordinuoja nacionalinės regioninės politikos įgyvendinimą konkrečiame regione (rengia ir tvirtina regiono plėtros planą, koordinuoja jo įgyvendinimą, taip pat, pavyzdžiui, skatina savivaldybių bendradarbiavimą, siekiant padidinti funkcinį zonų vystymo ir viešųjų paslaugų teikimo organizavimo efektyvumą).

¹ VRM veikia apima valstybės valdymo, regioninės politikos ir viešojo administravimo sritį (VRM, 2024), o LR Vyriausybės nutarimu (LRV, 2010), nustatant ministrų atsakomybes pagal valdymo sritis, regionų plėtra pavesta vidaus reikalų ministrui, „Darni Lietuvos regionų plėtra“ yra pirmasis jo veiklos prioritetas (VRM, 2024).

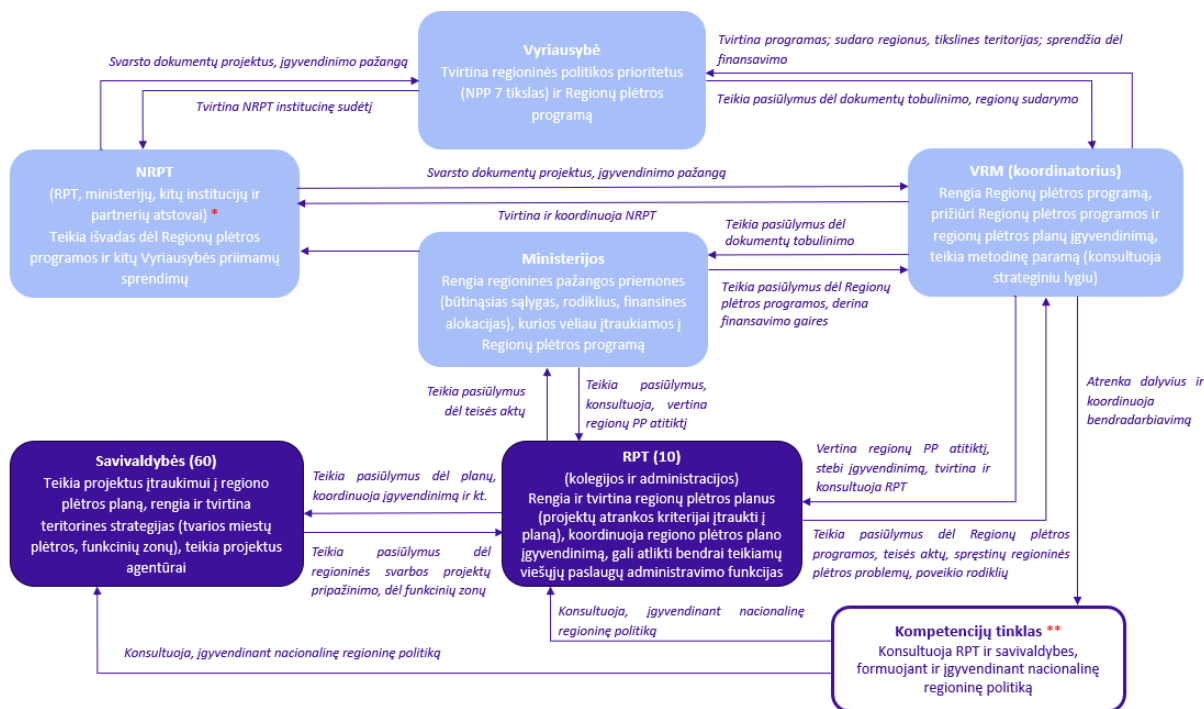
² Į NRPT įtraukiami ministerijų ir kitų valstybės institucijų ir įstaigų atstovai, RPT kolegijų pirmininkai ir Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovai. Deleguoti po vieną atstovą į NRPT turi teisę LR darbo kodekso nustatyta tvarka į LR trišalę tarybą atrinktos darbdavių ir profesinių sąjungų organizacijos ir deleguoti po vieną nevyriausybinį organizacijų atstovą – Nevyriausybinį organizacijų taryba ir Nacionalinė bendruomeninių organizacijų taryba. NRPT institucinę sudėtį tvirtina Vyriausybė, o personalinę sudėtį ir darbo reglamentą – vidaus reikalų ministras. NRPT institucinę sudėtį tvirtina Vyriausybė, o personalinę sudėtį ir darbo reglamentą – vidaus reikalų ministras.

³ Kompetencijų tinklo dalyviai: Finansų ministerija, Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA) (metodinis centras), CPVA (administruojanti institucija), VRM, kitos ministerijos, horizontaliųjų principų koordinatoriai – Aplinkos ministerija (darnaus vystymosi principas); Ekonomikos ir inovacijų ministerija (inovatyvumo (kūrybingumo) principas); Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (lygių galimybių visiems principas), <https://vrm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/regionu-pletra/kompetenciju-tinklas/>.

Savivaldybių tarybos ir savivaldybių vykdomosios institucijos regionų plėtros srityje teikia pasiūlymus RPT (atitinkamai dėl savivaldybėje numatomų įgyvendinti projektų pripažinimo regioninės svarbos projektais, funkcinų zonų vystymo veiksmų įtraukimo į regiono plėtros planą ir kt. bei dėl regiono plėtros plano, jo pakeitimo, organizuoja projektų, išankstinių sąlygų įgyvendinimą ir kt.).

Subjektai, dalyvaujantys regioninės politikos formavime ir įgyvendinime, jų apibendrintos funkcijos ir ryšiai pateikiami **3 pav.** žemiau (detaliau žr. **Priedas Nr. 1.** Lietuvos institucijų funkcijų, susijusių su regionine politika, peržiūra)

3 pav. Subjektų, formuojančių ir įgyvendinančių valstybės politiką regionų plėtros srityje, schema

Šaltinis: STRATA, remiantis Valstybės kontrolė, 2024; LRS, 2000

Pastabos: * Darbdavių, profesinių sąjungų organizacijos, bendruomeninės ir kitos nevyriausybines organizacijos (dalyvauja NRPT, RPT grupėse). ** Kompetencijų tinklo dalyviai: (1) įstaigos, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ir kurios atlieka tyrimus, teikia metodinę pagalbą, konsultuoja, atlieka kitas formuojant ir įgyvendinant nacionalinę regioninę politiką aktualias funkcijas; (2) ekspertai ir (ar) jų grupės, LR viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka atrinkti VRM ar jos įgaliotos institucijos.

Kaip minėta poskyryje aukščiau, **siekiant spręsti konkretaus regiono identifikuotas plėtros problemas, t. y. atsižvelgti į naudos gavėjų (savivaldybių, regionų gyventojų, verslo regionuose) poreikius, svarbus suinteresuotų pusių atstovavimas savo interesams formuojant ir įgyvendinant regioninę politiką.** Paminėtina, kad RPT valdymo organas **kolegija** (sudaryta iš visų RPT steigėjomis (dalyvėmis) esančių savivaldybių merų ir savivaldybių tarybų deleguotų šių savivaldybių tarybų narių) iš darbdavių, profesinių sąjungų organizacijų, bendruomeninių ir kitų nevyriausybinių organizacijų atstovų sudaro **patariamąją kolegijos partnerių grupę**, kurioje atstovaujamos interesų grupės³. Šis patariamasis organas teikia išvadas kolegijai dėl regiono plėtros plano ir jo pakeitimų, RPT sprendimų dėl projektų pripažinimo regioninės svarbos projektais ir kt. Visgi, paminėtina, kad nors visuomenės atstovai į sprendimus dėl regionų plėtros yra įtraukiami, tačiau bendradarbiavimas nėra pakankamai veiksmingas. Nors galutiniai sprendimai priimami tik tuomet, kai partnerių grupė pateikia išvadas, tačiau, pavyzdžiui, kaip nurodo Nacionalinio švietimo NVO tinklo atstovai, kai kuriais atvejais partneriams informacija apie parengtus sprendimų projektus pateikiama tokioje stadijoje, kai pasiūlymus teikti tampa sudėtinga, o toks bendradarbiavimas tampa labiau formalumu, neišnaudojant partnerių dalyvavimo vertės (Švietimo NVO tinklas, 2024).

Kita vertus, **svarbus ir pačių regionų bendruomenių aktyvumas, o taip pat ir RPT bei savivaldybių gebėjimai ir kompetencijos sprendžiant vietos problemas.** Atitinkamai, paminėtina, kad kyla iššūkių RPT, jų partnerių bei

³ Verslo organizacijos, profesinės sąjungos, bendruomeninės ir kitos nevyriausybines organizacijos.

savivaldybių kompetencijų stiprinime: daugiau nei 40 proc. savivaldybių apie tai, kur rasti informacijos apie Kompetencijų tinklą nežino arba žino iš dalies ar tai, kad dalies konsultacijų kokybė vertinama patenkinamai (Valstybės kontrolė, 2024). Nacionalinio švietimo NVO tinklo atstovai įvardija poreikį sistemingai vykdyti partnerių grupių narių mokymus, kuriuose be kitų klausimų dalyviai būtų supažindinti su esminėmis šakinių ministerijų pažangos priemonėmis, jų sąsajomis su regionų plėtros planais ir priemonėmis ir kt. (Švietimo NVO tinklas, 2024). Tai indikuoja bendradarbiavimo ir pagalbos RPT (ir jų partneriams) bei savivaldybėms stiprinimo poreikį, atsižvelgiant į konsultavimo kokybės svarbą. Suinteresuotų subjektų sutelkimas, jų pajėgumų stiprinimas, nuomonės vertinimas itin svarbus, siekiant regioninės plėtros tikslų.

Apibendrinimas

Apibendrinant, regioninės plėtros srityje nacionalinio lygmens funkcijos yra įgyvendinamos LRV, NRPT, VRM, kitų ministerijų bei Kompetencijų tinklo ir apima:

- **regioninės politikos formavimo funkcijas**, vykdomas vadovaujantis LRV patvirtinta nacionalinės regioninės politikos kryptimi ir prioritetais ir apimančias tokias atsakomybes, kaip, pavyzdžiui, VRM vykdomas Regionų PP rengimas, kurio metu kitos ministerijos dalyvauja tarpinstitucinėje darbo grupėje, o NRPT teikia siūlymus;
- **regioninės politikos įgyvendinimo funkcijas**, kurios apima tokias atsakomybes, kaip, pavyzdžiui, regiono plėtros plano rengimas ir tvirtinimas, jo įgyvendinimo koordinavimas, o taip pat ir Regionų PP regionui nustatytų išankstinių sąlygų įgyvendinimo koordinavimas arba įgyvendinimas; projektų pripažinimas regioninės svarbos projektais, jų įgyvendinimo priežiūra yra priskirtos RPT, o konsultuoti RPT priskirta VRM ir Kompetencijų tinklui;
- **regioninės politikos įgyvendinimo kontrolės funkcijas**, kurios apima, pavyzdžiui, regionų plėtros planų įgyvendinimo stebėsenos ir planavimo dokumentų įgyvendinimo pažangos vertinimo atsakomybes atitinkamai priskirtas VRM ir NTRP;
- **institucijų koordinavimo funkciją**, priskirtą VRM, kuri apima, pavyzdžiui, NRPT sudėties ir jos darbo reglamentavimą, posėdžių organizavimą; RPT sudėties ir jos veiklos reglamentavimą; Kompetencijų tinklo dalyvių atrinkimą, paskelbimą ir bendradarbiavimo su RPT ir savivaldybėmis koordinavimą;
- **valstybės teritorijų planavimo funkcijas**, kurių apimtyje VRM rengia pasiūlymus Vyriausybei dėl regionų sudarymo;
- **pagalbos savivaldybėms funkcijas**, kurios apima tokias atsakomybes, kaip, pavyzdžiui, VRM ir Kompetencijų tinklo metodinės ir techninės pagalbos regioninės plėtros klausimais teikimą, RPT pasiūlymų savivaldybių taryboms dėl savivaldybių strateginių plėtros planų teikimą.

Pagrindinis iššūkis, susijęs su funkcijų regioninės politikos srityje įgyvendinimu yra, tai, kad kaip minėta skyriuje aukščiau, regioninė politika apima daugelio ministerijų ir institucijų atsakomybes, o nepakankamai apibrėžtas VRM vaidmuo nesudaro sąlygų lyderystei kitų subjektų (ministerijų, kurios yra savarankiški asignavimų valdytojai) atžvilgiu (Valstybės kontrolė, 2024). Sėkmingesniai regioninės politikos įgyvendinimui yra būtina užtikrinti „problemos savininko“ apibrėžimą bei regioninės politikos srityje veikiančių subjektų koordinavimo mechanizmo sukūrimą. Taip pat paminėtina, kad Kompetencijų tinklo, svarbiausio subjekto įgyvendinant pagalbos savivaldybėms funkciją, bei socialinių partnerių kompetencijų panaudojamumas nėra užtikrinamas.

3. Europos Sąjungos šalyse veikiančių regioninės plėtros ministerijų (ar jų atitikmenų) apžvalga

Daugelyje ES šalių ministerijos, skirtos regioninei politikai vykdyti, veikia ir atlieka svarbų vaidmenį regioninės plėtros srityje. Šios ministerijos paprastai koordinuoja regioninės politikos formavimą, administruoja ES paramą bei skatina subalansuotą ekonominį ir socialinį vystymąsi šalyje. Siekiant suprasti, kokias funkcijas galėtų vykdyti Regionų ministerija Lietuvoje, šiame skyriuje pristatoma užsienio šalių praktikos apžvalga, atskleidžianti, kaip regioninės plėtros ministerijos veikia kitose ES šalyse ir kokias užduotis jos atlieka stiprinant regionų savarankiškumą ir konkurencingumą.

Atlikta užsienio šalių apžvalga atskleidė, kad daugiau nei pusė ES valstybių (16 iš 27)⁴ turi ministerijas, kurių veikla yra susijusi su regioninės politikos formavimu ir įgyvendinimu. Šių institucijų veiklos spektras ir funkcijos skiriasi, tačiau galima išskirti kelias pagrindines tendencijas. Pavyzdžiui, iš 16 šalių, daugiau nei trečdalis (šešios) turi specializuotas ministerijas, kurios yra tiesiogiai orientuotos tik į regioninę politiką. Likusių valstybių institucijose regioninės politikos funkcijos derinamos su ES fondų valdymu, viešuoju valdymu ir kitomis funkcijomis (pavyzdžiui, žemės ūkiu, transporto, infrastruktūros plėtros) (žr. **1 lentelė**).

Pastebima, kad tam tikrose šalyse regioninė politika kaip prioritetinga sritis institucinėje sąrangoje atsirado visai neseniai. Tendencijos rodo, kad 2020-2023 m. laikotarpiu ši sritis buvo įtvirtinta ne tik kai kurių ministerijų darbotvarkėse, bet ir kai kuriose naujai sukurtų ministerijų pavadinimuose (pavyzdžiui, Slovėnijoje, Estijoje, Austrijoje, Slovakijoje). Tai pabrėžia didėjantį šios politikos svarbos suvokimą, ypač atsižvelgiant į būtinybę stiprinti socialinę ir ekonominę sanglaudą bei geriau koordinuoti ES lėšų panaudojimą regionų plėtrai. Pagal nacionalinio požiūrio į regioninę politiką ypatybes, politinius įsipareigojimus bei priemonių ir išlaidų mastą, yra išskiriami penki regioninės politikos tipai (žr. **4 pav.**) kurie gali būti naudojami planuojant pokyčius regioninės politikos srityje.

4 pav. Regioninės politikos tipologija

Mokslininkai išskiria penkis regioninės politikos tipus, atliepiančius skirtingas regioninės politikos problemas:

- **regioninė plėtros politika** – geografiškai didelėse šalyse su ryškiais regioniniais skirtumais, kuriose teisiškai įteisintas įsipareigojimas mažinti regioninius skirtumus ir pakankamai finansuojamos vidaus regioninės politikos priemonės;
- **regioninė konkurencingumo politika** – santykinai klestinčiose šalyse su įvairiais teritoriniais iššūkiais, kuriose regioniniams skirtumams skiriama nedaug dėmesio, tačiau įgyvendinamos nedidelės apimties priemonės regioninio konkurencingumo skatinimui;
- **nacionalinė konkurencingumo politika** – mažose klestinčiose šalyse, kuriose nedideli regioniniai skirtumai, tad prioritetas teikiamas nacionalinio konkurencingumo didinimui, socialinei sanglaudai;

⁴ Airija (*Kaimo ir bendruomenių plėtros departamentas*), Austrija (*Federalinė žemės ūkiu, miškininkystės, regionų ir vandentvarkos ministerija*), Bulgarija (*Regioninės plėtros ir viešųjų darbų ministerija*), Čekija (*Regionų plėtros ministerija*), Estija (*Regionų ir žemės ūkiu ministerija*), Ispanija (*Teritorijų politikos ir demokratinės atminties ministerija*), Kroatija (*Regioninės plėtros ir Europos Sąjungos fondų ministerija*), Latvija (*Sumanaus administravimo ir regioninės plėtros ministerija*), Lenkija (*Fondų ir regioninės politikos ministerija*), Portugalija (*Sanglaudos ir teritorijų plėtros ministerija*), Prancūzija (*Teritorijų bendradarbiavimo ir decentralizacijos ministerija*), Rumunija (*Plėtros, viešųjų darbų ir administravimo ministerija*), Slovakija (*Slovakijos Respublikos investicijų, regioninės plėtros ir informatikos ministerija*), Slovėnija (*Sanglaudos ir regioninės plėtros ministerija*), Švedija (*Kaimo reikalų ir infrastruktūros ministerija*), Vokietija (*Federalinė būsto, miestų plėtros ir statybos ministerija*)

- **nacionalinė plėtros politika** – mažesnė šalyse, patiriančiose periferiškumą / izoliuotumą ES kontekste ar šalies viduje (turint salas, kalnuotas vietas ir t. t.), kuriose daugiausiai dėmesio skiriama nacionalinei plėtrai;
- **nacionalinė augimo ir plėtros politika** – mažiau klestinčiose šalyse, kuriose didėja teritoriniai skirtumai tarp didmiesčių ir regionų, vidaus regioninė politika buvo silpna, tačiau jos stiprinimą lėmė ES sanglaudos politika.

Lietuva, kartu su kitomis Baltijos šalimis, yra priskiriama paskutiniam tipui, kuriam priklauso valstybės, išsiskiriančios augančiais regioniniais skirtumais. Konkrečiau, Lietuva pasižymi tuo, jog valstybei tenka spręsti du uždavinius vienu metu – didinti ekonominį pajėgumą ir mažinti regionų skirtumus, kai šalies ekonomikos augimą daugiausia lemia verslo veikla didžiuosiuose miestuose. Visgi, pasak mokslininkų, penktajam tipui priklausančios šalys ateityje gali patekti į kitus tipus. Atsižvelgiant į kitų keturių tipų charakteristiką ir siekį sustiprinti regioninę politiką šalyje, Lietuva ateityje galėtų būti priskiriama pirmajam tipui, kuriam priklauso Ispanija, Italija, Norvegija, Suomija, Švedija ir Vokietija. Jam būdingas teisiškai įtvirtintas siekis mažinti regioninius skirtumus valstybėje, koncentruojantis į regionus, pasižyminčius struktūriniais ekonominiais skirtumais (Bachtler et al., 2014). Šie iššūkiai yra panašiausi į kylančius Lietuvai, ypač lyginant su kitais tipais – kitaip nei nacionalinio konkurencingumo politiką taikančios šalys, Lietuva pasižymi regioniniais skirtumais, tačiau šių priežastys yra ganėtinai vienalytės, kitaip nei antro ar ketvirto tipo valstybių. Tad diskutuojant apie galimą Lietuvos Regionų ministerijos įkūrimą ir funkcijas, naudinga atsižvelgti į minėtų valstybių patirtį regioninės politikos įgyvendinime ir institucinę sąrangą.

Šaltinis: STRATA, remiantis Bachtler et al.

Užsienio šalių ministerijų, atsakingų už regioninę politiką, vykdomas funkcijas galima skirstyti į dvi kategorijas

– bendrąsias funkcijas, būdingas daugeliui ministerijų, nepaisant jų veiklos specifikos bei specializuotas regioninės politikos funkcijas (žr. **1 lentelė** ir **Priedas Nr. 2**. Užsienio šalių apžvalga). Pirmajai grupei priklauso tokios funkcijos kaip:

- **finansų valdymas.** Ši funkcija apima finansinių išteklių, skiriamų įvairioms regioninės plėtros programoms, valdymą, strateginių dokumentų rengimą ir ES fondų panaudojimo koordinavimą. Pavyzdžiui, **Prancūzijos, Kroatijos, Slovėnijos, Švedijos ir Austrijos** atveju, ministerijos rūpinasi ES struktūrinių ir investicinių fondų lėšų panaudojimu (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 2024; Ministry of Regional Development and Funds of the European Union., 2024; President of the Republic, 2017; RIS, 2022; Svensk författningssamling, 2022), o **Latvija ir Portugalija** kartu ir jomis finansuojamų projektų įgyvendinimu (Cabinet of Ministers, 2022; Presidency of the Council of Ministers, 2024). Tuo tarpu **Čekijos ir Prancūzijos** ministerijos koordinuoja ir vietos finansus, skirtus regioninės politikos vykdymui (Czech National Council, 1969; President of the Republic, 2017).
- **tarptautinis bendradarbiavimas.** Ministerijų funkcijos tarptautinio bendradarbiavimo srityje ir integracijos į Europos regionines struktūras procese yra itin svarbios užtikrinant efektyvų regioninės politikos įgyvendinimą ir atitiktį tarptautiniams standartams. Konkrečiau, **Čekijoje** ministerija atsakinga už veiklas, susijusias su teritorinių savivaldos vienetų integracijos į Europos regionines struktūras procesu, koordinavimą, taip stiprinant ryšius su kitais regionais (Czech National Council, 1969). **Estijoje** ministerija organizuoja tarptautinį bendradarbiavimą valdymo srityje, įskaitant aktyvų dalyvavimą ES sprendimų priėmimo procese ir jos institucijų veikloje, taip įtvirtinant šalies interesus (Government of the Republic, 2023). Taip pat, **Lenkijos** ministerijos funkcijose nurodytas bendradarbiavimas su Norvegija, Islandija ir Lichtenšteinu, o **Slovakijos** institucija atliepia poreikius, kylančius iš šalies dalyvavimo tarptautinėse organizacijose, tokiose kaip ES, Pasaulio prekybos organizacija (toliau – PPO), ir t.t. (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 2022; The National Council of the Slovak Republic, 2008).
- **teisės aktų atitikties ES ir nacionalinei teisei užtikrinimas.** Ši funkcija apima teisės aktų analizę, rengimą ir vertinimą, siekiant užtikrinti jų suderinamumą su Konstitucija, įstatymais ir ES teise. Ji taip pat apima įpareigojimų, kylančių iš tarptautinių ir ES teisės normų, įgyvendinimą nacionalinėje teisinėje sistemoje. Pavyzdžiui, **Slovakijos** ministerijos funkcijose nurodyta, jog institucija atliepia poreikius, kylančius iš šalies narystės tarptautinėse organizacijose, užtikrindama, kad nacionalinė politika būtų suderinta su tarptautiniais įsipareigojimais (The National Council of the Slovak Republic, 2008). Tuo tarpu **Estijos** Regionų ir žemės ūkio ministerijos viena iš funkcijų yra užtikrinti teisės aktų atitiktį šalies Konstitucijai (Government of the Republic, 2023).

Kita funkcijų kategorija, išryškėjusi analizuojant užsienio valstybių pavyzdžius, apima specializuotas regioninės politikos funkcijas. Šios funkcijos yra tiesiogiai susijusios su regioninės plėtros tikslų įgyvendinimu, regioninių skirtumų mažinimu bei darnios teritorinės plėtros skatinimu. Šiai grupei priskiriamos funkcijos atspindi ministerijų veiklos specifiką ir jų orientaciją į regioninės politikos uždavinių sprendimą. Šiai grupei priklauso tokios funkcijos kaip:

- **regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas.** Ši funkcija apima įvairias veiklas – nuo politikos formavimo ir strateginių dokumentų rengimo iki jų įgyvendinimo ir poveikio vertinimo. Konkrečiau, **Prancūzijos, Lenkijos, Airijos, Kroatijos, Estijos, Slovakijos ir Vokietijos** ministerijų funkcijos apima tiek regioninės politikos formavimą, t. y. regioninės plėtros programų rengimą, strategijų atnaujinimą ir priemonių siūlymą vietos valdžios institucijoms, tiek patį programų įgyvendinimą ar įgyvendinimo koordinavimą (Bundesministerium für Wohnen, Stadtentwicklung und Bauwesen, 2024; Department of Rural and Community Development, 2018; Government of the Republic, 2023; Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 2022; Ministry of Regional Development and Funds of the European Union., 2024; President of the Republic, 2017; The National Council of the Slovak Republic, 2008). **Estijoje ir Slovakijoje** ministerijos atlieka įgyvendinimo stebėseną ir poveikio vertinimus, teikia kasmetines ataskaitas. Tuo tarpu **Latvijoje**, Sumanaus administravimo ir regioninės plėtros ministerija atsakinga tik už regioninės politikos formavimą (Cabinet of Ministers, 2022; Government of the Republic, 2023; The National Council of the Slovak Republic, 2008).
- **valstybės teritorijų planavimas.** Ši funkcija apima teritorijų planavimo dokumentų rengimą, statybos ir investicinių projektų priežiūrą, taip pat politikos kūrimą ir įgyvendinimą, skirtą specifinių teritorijų – kaimo, kalnų, pakrančių ar miestų zonų – plėtrai. Pavyzdžiui, **Bulgarijoje** ši funkcija apima bendrųjų ir detaliųjų teritorijų planų rengimą, investicinių projektų tvirtinimą bei statybos leidimų išdavimą pagal nustatytą kompetenciją (IISDA, 2024). **Prancūzijoje** ministerija yra atsakinga už miestų planavimo ir būsto politikos rengimą bei įgyvendinimą, siekiant skatinti teritorijų vystymąsi ir mažinti nelygybę (President of the Republic, 2017). Taip pat, **Austrijoje** teritorijų planavimo funkcija apima teritorinių tyrimų atlikimą, teritorijų planavimo procesų koordinavimą bei regioninės politikos klausimų integravimą į bendrą vystymo strategiją (RIS, 2022).
- **ministerijų ir kitų institucijų koordinavimas.** Ši funkcija užtikrina, kad įvairūs valdžios lygmenys ir institucijos veiktų darniai, efektyviai įgyvendintų strateginius tikslus ir prisidėtų prie nacionalinės bei regioninės plėtros. Konkrečiau, **Čekijos, Bulgarijos, Portugalijos ir Kroatijos** regionų ministerijos organizuoja, koordinuoja ir prižiūri regioninės politikos programas ir projektus įgyvendinančių institucijų veiklą (Czech National Council, 1969; IISDA, 2024; Ministry of Regional Development and Funds of the European Union., 2024; Presidency of the Council of Ministers, 2024). Tuo tarpu **Slovėnijos ir Estijos** atveju, ministerijos ne tik koordinuoja, tačiau ir konsultuoja bei dalyvauja rengiant plėtros planus, priemones ir teisės aktus (Government of the Republic, 2023; Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 2024).
- **pagalba savivaldybėms,** užtikrinant efektyvų vietos savivaldos darbą ir regionų plėtrą. Pavyzdžiui, **Čekijoje** savivaldybėms teikiama informacinė ir metodinė pagalba, skirta regionų plėtros skatinimui (Czech National Council, 1969). Taip pat, **Latvijoje** ministerija užtikrina savivaldybės veiklos ir plėtros klausimų koordinavimą, planuoja ir įgyvendina priemones, skirtas teisinei bazei tobulinti, finansiniams rodikliams gerinti ir teritorinėms reformoms įgyvendinti (Cabinet of Ministers, 2022). **Ispanijoje** akcentuojamas ryšių ir bendradarbiavimo su autonominėmis bendruomenėmis ir vietos valdžios institucijomis koordinavimas (Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado, 2024).

1 lentelė. Regioninės politikos ministerijų ES šalyse funkcijos

Šalis	Regioninės politikos formavimo funkcijos:				Bendro pobūdžio funkcijos:		
	Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	Valstybės teritorijų planavimas	Ministerijų ir kitų institucijų koordinavimas	Savivaldybių priežiūra bei parama	ES fondų/finansų valdymas	Tarptautinis bendradarbiavimas	Priziūri teisės aktų atitiktį ES ir nacionalinei politikai
Regionų ministerijos:							
Airija	✓						
Bulgarija	✓	✓				✓	✓
Čekija	✓	✓	✓	✓			
Portugalija	✓		✓		✓	✓	
Prancūzija	✓	✓			✓		
Slovėnija	✓		✓		✓		✓
Regionų ir ES fondų valdymo ministerijos:							
Kroatija	✓		✓		✓		
Lenkija	✓				✓	✓	
Regionų ir viešojo valdymo ministerijos:							
Latvija	✓	✓		✓	✓		
Rumunija	✓	✓			✓	✓	
Regionų bei kitų funkcijų ministerijos:							
Austrija	✓	✓			✓		
Estija	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Ispanija		✓	✓	✓			✓
Slovakija	✓		✓			✓	
Švedija	✓				✓		
Vokietija	✓	✓					

Šaltinis: STRATA

Apibendrinimas

Taigi, analizuojant Lietuvoje VRM ir kitų Lietuvoje veikiančių institucijų atliekamas funkcijas bei užsienio šalių regionų ministerijų funkcijas regioninės plėtros politikoje, pastebėta daugiau panašumų nei skirtumų.

Konkrečiau, tiek Lietuvos institucijose, tiek užsienio šalių ministerijose, funkcijos apima regioninės politikos formavimą (strategijų, plėtros planų ir programų rengimą), įgyvendinimą (projektų koordinavimą ir stebėseną), valstybės teritorijų planavimą, pagalbą savivaldybėms (metodinės ir techninės pagalbos teikimas) ir ministerijų bei kitų institucijų koordinavimą įgyvendinant regioninę politiką ir jos priemones.

Tuo tarpu, skirtumai pastebimi funkcijų apimtyje. **Konkrečiau, ES valstybių regionų ministerijų funkcijos apima kiek daugiau ar kitokias atsakomybes nei Lietuvos institucijų funkcijos.** Pavyzdžiui, valstybės teritorijų planavimas Lietuvoje yra pasiūlymų dėl regionų sudarymo Vyriausybei rengimas, o ES šalių ministerijose dažnu atveju – pačių planų rengimas ir įgyvendinimas. Institucijų koordinavimas Lietuvoje apima NRPT ir RPT sudėties ir veiklos reglamentavimą, posėdžių organizavimą, o užsienio šalių regionų ministerijos čia turi didesnį vaidmenį – ne tik koordinuoja, bet ir konsultuoja bei bendradarbiauja rengiant teisės aktus bei programas, susijusias su regionų plėtra. Galiausiai, pagalba savivaldybėms Lietuvoje pasireiškia pasiūlymais dėl savivaldybių strateginių plėtros planų, institucinės sąrangos, valstybės ir savivaldų interesų derinimo bei metodinės medžiagos teikimu, o ES šalių ministerijose prie šių funkcijų prisideda ir pačių priemonių planavimas ir įgyvendinimas.

Apibendrinant, užsienio šalių apžvalga rodo, jog regioninės politikos srityje yra daug įvairių regionų ministerijų modelių, o už šios politikos formavimą ir įgyvendinimą atsakingų institucijų funkcijos ir įgaliojimai skiriasi. Taigi,

nėra vieno, geriausio ir universalaus, institucinės sandaros modelio, kurį pritaikius būtų išspręstos problemos, susijusios su Lietuvos regioninės politikos pažangos trūkumu ir iššūkiais. Diskutuojant dėl regioninės ministerijos modelio pritaikymo Lietuvoje, svarbu atsižvelgti ne tik į esamą institucinę sąrangą, Lietuvos teritorinius aspektus, prieinamus finansinius resursus papildomoms su regionine politika susijusioms funkcijoms vykdyti, bet ir aktualius nacionalinius regioninės politikos iššūkius.

4. Išvados

Šiame skyriuje pateikiamos išvados, parengtos remiantis esamos regioninės politikos situacijos Lietuvoje, regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo subjektų ir ES šalyse veikiančių už regioninę plėtrą atsakingų ministerijų apžvalgų rezultatais. Pažymėtina, kad ataskaitoje nevertinamas Regionų ministerijos Lietuvoje įkūrimo poreikis ar tikslingumas.

Regionine politika Lietuvoje siekiama „skatinti tolygią ir tvarią plėtrą visoje valstybės teritorijoje“, skatinant regionų prisitaikymą prie kintančių sąlygų, didinant funkcinių zonų infrastruktūros ir (ar) paslaugų tinklo efektyvumą ir mažinant skirtumus tarp regionų ir juose (LRS, 2000). Visgi, regionų atotrūkis ir ekonominiai bei socialiniai netolygumai pastaraisiais dešimtmečiais tik auga ir tampa vis didesniu iššūkiu Lietuvos viešajam valdymui (LRV, 2020; STRATA, 2024): regionuose netolygiai vyksta ekonomikos plėtra, atskiriems regionams būdinga aukštesnė skurdo rizika ir socialinė atskirtis, nepakankamai tvari aplinka daro neigiamą įtaką regionų patrauklumui ir kt. (LRV, 2020, 2022). **Ribotai pažangai regioninės politikos srityje dalinai įtaką daro iššūkiai, susiję su regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo sistema bei sistemoje veikiančių subjektų funkcijomis ir atsakomybėmis** (Valstybės kontrolė, 2024):

- 1) **trūksta koordinuojančios ir iniciatyvas bei subjektus regioninės politikos srityje vienijančios institucijos bei mechanizmo**, kuris leistų efektyviai koordinuoti regioninę politiką skirtingais lygiais bei skirtingose politikos srityse;
- 2) **neužtikrinamos sąlygos regionams savarankiškai rinktis jų poreikius atitinkančias veiklas nacionalinio regioninės politikos lygmens planavime** dėl ministerijų nustatomų išankstinių sąlygų, finansuojamų veiklų apribojimų ir kt. Dėl šios priežasties išlieka tikimybė, kad nacionaliniame lygmenyje nebus pilnai atliepti visi regionų poreikiai, o tai gali turėti įtakos išliekantiems skirtumams tarp regionų ir regionų viduje;
- 3) **išlieka poreikis stiprinti kompetencijas regioniniame (RPT) ir savivaldybių lygyje** – stiprintini administraciniai gebėjimai RPT, savivaldybėms trūksta žinių / įgūdžių funkcinių strategijų rengimo ir projektų, skirtų strategijoms įgyvendinti, rengimo ir įgyvendinimo klausimais. Taip pat, atsižvelgiant į savivaldybių autonomiją, būtina užtikrinti jų kompetencijas ir motyvaciją įgyvendinti savarankiškas savivaldybių funkcijas;
- 4) **neužtikrinamas veiksmingas tarpinstitucinių grupių ir socialinių partnerių įtraukimas**. Daliai savivaldybių (42 proc.) trūksta informacijos apie Kompetencijų tinklą ir jo galimybes, tinklo kokybę bei veikimo efektyvumas taip pat riboti. Tai neleidžia užtikrinti, kad regioninio ir savivaldybių lygių subjektų kompetencijos yra sistemingai tobulinamos. Tuo tarpu socialinių partnerių įtraukimas per RPT patariamąją kolegijos partnerių grupę nėra pakankamai veiksmingas.

Lyginant regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo subjektus ir jų atsakomybes su ES šalyse veikiančiomis regionų ministerijomis ar jų atitikmenimis nustatyta, kad **specializuotos regioninės politikos funkcijos Lietuvoje ir analizuotose šalyse atitinka ir apima šias funkcijų grupes / veiklos kryptis:**

- **regioninės politikos formavimą ir įgyvendinimą;**
- **valstybės teritorijų planavimą;**
- **institucijų koordinavimą;**
- **pagalbą savivaldybėms.**

Skirtumai išryškėja šių funkcijų grupių / lygių apimtyje ir veiklose – regionų ministerijų ir jų atitikmenų ES šalyse funkcijos apima daugiau ar skirtingas veiklas ir atsakomybes, nei nacionaliniu lygmeniu Lietuvoje vykdo VRM, kitos ministerijos, NRPT ir Kompetencijų tinklas (žr. **2 lentelė**⁵).

⁵ Stulpelyje „Papildomos veiklos / atsakomybės analizuotose ES šalyse“ pateikiamos tik papildomos, stulpelyje „Veiklos / atsakomybės Lietuvoje“ nepateiktos veiklos ir atsakomybės.

2 lentelė. Lietuvoje nacionaliniu lygiu įgyvendinamų funkcijų palyginimas su funkcijomis kitose ES šalyse

Funkcijos	Veiklos / atsakomybės Lietuvoje	Papildomos veiklos / atsakomybės analizuotose ES šalyse
Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	<p>VRM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regioninės politikos planavimas ir pasiūlymų susijusių su regionine politika teikimas; • Regionų PP įgyvendinimo organizavimas ir kontrolė; • Metodinė ir techninė pagalba regioninės plėtros priemonių klausimais; • RPT konsultavimas; • Regionų plėtros planų stebėseną. <p>Kitos ministerijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasiūlymų ir išvadų VRM dėl Regionų PP teikimas; • Regioninės pažangos priemonių finansavimo gairių rengimas. <p>NRPT: Regionų PP, kitų su regionine plėtra susijusių dokumentų ir politikos formavimo bei įgyvendinimo pažangos klausimų svarstymas.</p> <p>Kompetencijų tinklas: RPT konsultavimas funkcijų, susijusių su regionų plėtra, klausimais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vyriausybės ir ministerijų konsultavimas priimančioms priemonėms ir teisės aktus, susijusius su plėtros ir sanglaudos politikos įgyvendinimu ir stebėseną (Slovėnija).
Valstybės teritorijų planavimas	<p>VRM: Pasiūlymų dėl regionų sudarymo teikimas LRV.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vyriausybės miestų planavimo ir būsto politikos rengimas ir įgyvendinimas, teritorijų vystymosi ir teritorinės nelygybės mažinimo užtikrinimas (Prancūzija); • Bendrųjų ir detaliųjų planų, investicinių projektų tvirtinimo ir statybos leidimų išdavimo, pagal kompetenciją, vykdymas (Bulgarija).
Institucijų koordinavimas	<p>VRM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NRPT ir RPT sudėties ir darbo reglamentavimas, NRPT posėdžių organizavimas; • Kompetencijų tinklo dalyvių atranka ir koordinavimas. 	-
Savivaldybių priežiūra ir pagalba savivaldybėms	<p>VRM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsultacijos, metodinė ir techninė pagalba regioninės plėtros klausimais; • Pasiūlymų dėl savivaldybių strateginių plėtros planų teikimas; • Vietos savivaldos modelio, valstybės ir savivaldybių interesų derinimo principo, administracinės priežiūros instituto ir kt. analizavimas <p>Kompetencijų tinklas: Konsultacijos ir pagalba savivaldybėms įgyvendinant jų funkcijas, susijusias su regionų plėtra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Savivaldybės veiklos ir plėtros klausimų koordinavimo užtikrinimas, priemonių, skirtų teisei bazei tobulinti, finansiniams rodikliams gerinti ir teritorinėms reformoms įgyvendinti, planavimas ir įgyvendinimas (Latvija); • Metodinė pagalba teikiama leidžiant praktinius leidinius, organizuojant seminarus ir praktinius užsiėmimus (Čekija).

Šaltinis: STRATA

Vadovaujantis aukščiau pateiktais pagrindiniais regioninės politikos įgyvendinimo sistemos iššūkiais ir ES šalyse veikiančių regioninės politikos ministerijų (ir jų atitikmenų) apžvalga, funkcijos, kurias galėtų atlikti Regionų ministerija Lietuvoje apimtų su regionų plėtra susijusias VRM funkcijas. Šios funkcijos turėtų būti papildytos / detalizuotos atsižvelgiant į pagrindinius regioninės politikos sistemos iššūkius bei kitų ES šalių pavyzdžius. Galimos Regionų ministerijos funkcijos pateiktos lentelėje žemiau (žr. **3 lentelė**). Lentelė parengta vadovaujantis šiomis prielaidomis:

- Lietuvoje Regionų ministerija perimtų VRM atsakomybes regioninės politikos srityje, o kiti nacionaliniu ir regioniniu lygiu veikiantys subjektai (kitos ministerijos, NRPT, RPT ir kt.) išliktų nepakitę;
- Regionų ministerijos atsakomybės ir lyderystė regioninės politikos klausimais būtų apibrėžta ir detalizuota kitų Lietuvoje veikiančių ministerijų atžvilgiu.

Lentelėje žemiau pateiktos tik naujos funkcijos arba esamų VRM funkcijų detalizavimas.

3 lentelė. Galimos Regionų ministerijos funkcijos ir jų detalizavimas

Funkcija	Detalizuotos atsakomybės
Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Papildant esamą regionų plėtros planų stebėsenos funkciją</i>: sukurti procesus ir įrankius, skirtus regioninių priemonių įgyvendinimo stebėsenai užtikrinti, įsk. duomenų rinkimo atsakomybių ir procesų apibrėžimą, stebėsenos procesą ir užtikrinti proceso įgyvendinimą; • <i>Papildant esamą regioninės politikos planavimo ir pasiūlymų susijusių su regionine politika teikimo funkciją</i>: vykdyti reguliarią regioninės politikos priemonių ir susijusių programų, strategijų bei reikalavimų peržiūrą, užtikrinant regioninio lygmens subjektų (RPT, savivaldybių) įtraukimą į procesą, siekiant jų poreikių atliepimo; • Organizuoti ir koordinuoti investicijų į regioninę politiką vertinimus.
Valstybės teritorijų planavimas	-
Institucijų koordinavimas	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Papildant Kompetencijų tinklo dalyvių atrankos ir koordinavimo funkciją</i>: Užtikrinti Kompetencijų tinklo paslaugų kokybę, įskaitant informacinės medžiagos rengimą, grįžtamojo ryšio iš savivaldybių rinkimą ir atitinkamų veiksmų įgyvendinimą; • Užtikrinti savivaldybių, RPT ir kitų institucijų veiksmingą koordinavimą regioninės politikos įgyvendinime; • Sudaryti sąlygas efektyviam bendradarbiavimui tarp nacionalinio ir regioninio lygmens institucijų, užtikrinant RPT įgalinimą ir veiksmų suderinimą su ministerijų tikslais (pavyzdžiui, konsultuojant LRV ir ministerijas).
Pagalba savivaldybėms	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Papildant konsultacijų, metodinės ir techninės pagalbos regioninės plėtros klausimais funkciją</i>: įsteigti ir įgyvendinti „vieno langelio“ sistemą savivaldybių klausimams spręsti, apimančią dažnai pasitaikančių problemų inventorių, dažniausiai užduodamų klausimų (D.U.K.) platformą, svarbiausią kontaktinę informaciją, leidžiant praktinius leidinius, organizuojant seminarus ir kt.

Šaltinis: STRATA

Apibendrinant, VRM arba, potencialiai, Regionų ministerijos funkcijos yra pildytinos ir detalizuotinos, visgi **svarbiausia yra „problemos savininko“, koordinuojančios, vienijančios institucijos lyderystės apibrėžtis**, ypač atsižvelgiant į temos horizontalumą ir įgyvendinimą per skirtingus lygius (nacionalinį, regioninį, savivaldybių). Atsižvelgiant į tai, **Regionų ministerijos steigimas negali būti mechaninis funkcijų perkėlimas iš vienos ministerijos į kitą, o sistemingas tarpinstitucinis procesas, kurio metu būtų išgrynintas aiškus ir efektyvus regioninės politikos koordinavimo mechanizmas**. Atitinkamai, procesas reikalautų laiko ir finansinių resursų, todėl būtina ištirti / įvertinti tokio žingsnio potencialą ir rizikas, pavyzdžiui, kas ir kaip užtikrintų regioninės politikos įgyvendinimą reorganizacijos laikotarpiu.

Šaltiniai

- Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado. (2024). *Real Decreto 273/2024, de 19 de marzo, por el que se desarrolla la estructura orgánica básica del Ministerio de Política Territorial y Memoria Democrática*. <https://boe.es/boe/dias/2024/03/20/pdfs/BOE-A-2024-5481.pdf>
- Bachtler, J., Méndez, C., & Vironen, H. (2014). *Regional development and policy in Europe*.
- Blöchliger, H., & Tusz, R. (2020). *Regional development in Lithuania: A tale of two economies*. Prieiga internetu: https://www.oecd.org/en/publications/regional-development-in-lithuania-a-tale-of-two-economies_5d6e3010-en.html
- Bundesministerium für Wohnen, Stadtentwicklung und Bauwesen. (2024). *Unsere Abteilungen und ihre Aufgaben*. Bundesministerium Für Wohnen, Stadtentwicklung Und Bauwesen. <https://www.bmwsb.bund.de/Webs/BMWSB/DE/ministerium/das-bmwsb/abteilungen-und-aufgaben/abteilungen-und-aufgaben.html;jsessionid=D45A0AB5F0958ECB46B4C71E134E32A7.live092?nn=21194502>
- Cabinet of Ministers. (2022). *Zaudējis spēku—Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas nolikums*. LIKUMI.LV. <https://likumi.lv/doc.php?id=334038>
- Czech National Council. (1969). *2/1969 Sb. Kompetenční zákon. Zákony pro Lidi*. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>
- Department of Rural and Community Development. (2018, November 27). *The Rural Development Division*. <https://www.gov.ie/en/organisation-information/216837-the-rural-development-and-regional-affairs-division/>
- EK. (2022). *2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programa* (redakcija 2023.06.05 Nr. C(2023) 3762).
- Government of the Republic. (2023). *Statute of the Ministry of Regional Affairs and Agriculture – Riigi Teataja*. <https://www.riigiteataja.ee/akt/121112023017>
- IISDA. (2024). *Информация за ръководен орган*. Интегрирана Информационна Система На Държавната Администрация. https://iisda.government.bg/ras/governing_bodies/governing_body/4009
- Inovacijų agentūra. (2023). *Inovacijų agentūros 2023-2025 m. Veiklos strategija*. Prieiga internetu: <https://inovacijuagentura.lt/site/binaries/content/assets/apie-mus/atsisiuntimu-biblioteka/planavimo-dokumentai/ia-2023-2025-m.-veiklos-strategija.pdf>
- LRS. (1994). *Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas Nr. I-533*. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.5884/dkFcuKpMhM>
- LRS. (2000). *2000 m. Liepos 20 d. LR Regioninės plėtros įstatymas Nr. VIII-1889*.
- LRV. (2010). *Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių*. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.368484/asr>
- LRV. (2016). *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. Sausio 6 d. Nutarimas Nr. 5 „Dėl Sostinės regiono ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regiono sudarymo“*. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5bb097a0b92011e5a6588fb85a3cc84b>

- LRV. (2020). *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. Rugsėjo 9 d. Nutarimas Nr. 998 “Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo.”* Prieiga internetu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c1259440f7dd11eab72ddb4a109da1b5/asr>
- LRV. (2022). *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. Birželio 29 d. Nutarimas Nr. 713 “Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo.”* Prieiga internetu: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/89286de0fbc511ec8fa7d02a65c371ad>
- Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. (2022). *Co robimy—Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej—Portal Gov.pl.* Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/co-robimy-1>
- Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. (2024). *O Ministrstwu za kohezijo in regionalni razvoj | GOV.SI.* Portal GOV.SI. <https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-kohezijo-in-regionalni-razvoj/o-ministrstvu/>
- Ministry of Regional Development and Funds of the European Union. (2024). *Djelokrug.* razvoj.gov.hr. https://razvoj-gov-hr.translate.goog/o-ministarstvu/djelokrug-1939/1939?_x_tr_sl=hr&_x_tr_tl=lt&_x_tr_hl=lt&_x_tr_pto=sc
- Presidency of the Council of Ministers. (2024). *Decreto-Lei n.º 32/2024.* Diário da República. <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/decreto-lei/32-2024-864224972>
- President of the Republic. (2017). *Decree No. 2017-1075 of May 24, 2017 relating to the attributions of the Minister of Territorial Cohesion and Relations with Local Authorities.*
- RIS. (2022). *RIS - Federal Ministries Act 1986—Federal law consolidated, version of 31.07.2022.* <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10000873&FassungVom=2022-07-31>
- STRATA. (2023). *2021–2030 m. Nacionalinio pažangos plano tikslų intervencijų logikos vertinimas: 1, 2, 5, 7, 8 ir 9 tikslai.* Prieiga internetu: <https://strata.gov.lt/wp-content/uploads/2024/01/NPP-6-tikslu-intervenciju-logikos-vertinimas-fin.pdf>
- STRATA. (2024). *2021-2030 m. Nacionalinio pažangos plano strateginių tikslų poveikio rodiklių stebėsenos ataskaita.* Prieiga internetu: https://strata.gov.lt/wp-content/uploads/2024/07/NPP_tikslu_rodikliu_stebesena_2024_galutine_ataskaita.pdf
- Svensk författningssamling. (2022). *Förordning (2022:1873) om ändring i förordningen (2014:14) med instruktion för Regeringskansliet.*
- Švietimo NVO tinklas. (2024). RPT partnerių grupės: Iššūkiai ir rekomendacijos. *Švietimo Tinklas.* Prieiga internetu: <https://svietimotinklas.lt/rpt-partneriu-grupes-issukiai-ir-rekomendacijos/>
- The National Council of the Slovak Republic. (2008). *539/2008 Z. z. Zákon o podpore regionálneho rozvoja | Aktuálne znenie.* Zákony Pre Ľudí. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-539>
- Valstybės kontrolė. (2024). *Valstybinio audito ataskaita. 2022–2030 m. Regionų plėtros programa.* Prieiga internetu: <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Product/24268>
- VRM. (2021). *Dėl Nacionalinės regioninės plėtros tarybos personalinės sudėties ir jos reglamento patvirtinimo.* <https://e-seimasx.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/aa140471c7c711eb91e294a1358e77e9/asr>
- VRM. (2023a). *2023 m. Balandžio 4 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. 1V-188 “Dėl Regioninės pažangos priemonės 01-004-07-01-01 (RE) „Paskatinti regionų, funkcinių zonų, savivaldybių*

ir miestų ekonominį augimą pasitelkiant jų turimus išteklius“ finansavimo gairių patvirtinimo.” Prieiga internetu: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/dda19830d2d711ed9978886e85107ab2/asr>

VRM. (2023b). *2023 m. Balandžio 4 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. 1V-188 “Dėl Regioninės pažangos priemonės 01-004-07-01-01 (RE) „Paskatinti regionų, funkcinių zonų, savivaldybių ir miestų ekonominį augimą pasitelkiant jų turimus išteklius“ finansavimo gairių patvirtinimo.”* Prieiga internetu: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/dda19830d2d711ed9978886e85107ab2/asr>

VRM. (2024). *Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių 2024–2026 metų strateginis veiklos planas.* <https://vrm.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2024/3/SIB2CnVjOns.pdf>

Priedas Nr. 1. Lietuvos institucijų funkcijų, susijusių su regionine politika, peržiūra

4 lentelė. Esamos regioninės politikos funkcijos Lietuvoje

Funkcija	Atsakinga institucija	Funkcijos aprašymas	Šaltiniai
Tvirtina Regionų plėtros programą	LRV	Tvirtina Regionų plėtros programą ir kitas plėtros programas, kuriomis prisidedama prie nacionalinės regioninės politikos tikslo siekimo ir uždavinių įgyvendinimo	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Sudaro regionus	LRV	Sudaro regionus iš kelių bendras ribas turinčių apskričių ar savivaldybių	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Tvirtina tikslinių teritorijų išskyrimo kriterijus ir išskiria tikslines teritorijas	LRV	Tvirtina arba suteikia įgaliojimus tvirtinti tikslinių teritorijų išskyrimo kriterijus ir pagal patvirtintus tikslinių teritorijų išskyrimo kriterijus išskiria arba suteikia įgaliojimus išskirti tikslines teritorijas	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Priima sprendimus dėl finansavimo, skirto labiau išsivysčiusių regionų vidiniams netolygumams mažinti	LRV	Priima sprendimus dėl finansavimo, skirto labiau išsivysčiusių regionų vidiniams socialiniams ir ekonominiams netolygumams mažinti	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Koordinuoja skirtingų valstybės veiklos sričių politikos priemonių įgyvendinimą	LRV	Siekdama darnios socialinės, ekonominės ir teritorinės plėtros, koordinuoja skirtingų valstybės veiklos sričių politikos priemonių įgyvendinimą	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Atlieka kitas funkcijas	LRV	Atlieka kitas įstatymuose nustatytas funkcijas	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Planavimo, finansinės paramos dokumentų, norminių teisės aktų, susijusių su regionine plėtra, vertinimas, pasiūlymų teikimas	VRM	Vertina planavimo dokumentų, norminių teisės aktų ir jų projektų, turinčių ar galinčių turėti skirtingą įtaką atskiroms LR teritorijoms, poveikį regionų plėtrai, teikia jų rengėjams (prireikus – LRV) išvadas, ar planavimo dokumentai, norminiai teisės aktai, jų projektai atitinka nacionalinės regioninės politikos tikslą, įgyvendinimo uždavinius, ir pasiūlymus dėl jų tobulinimo	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr

Funkcija	Atsakinga institucija	Funkcijos aprašymas	Šaltiniai
		Teikia kitoms valstybės institucijoms pasiūlymus dėl LRV tvirtinamų planavimo dokumentų ir nacionalinių ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos programavimo dokumentų, reikalingų nacionalinės regioninės politikos tikslui, uždaviniams įgyvendinti	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Regionų plėtros programos rengimas, organizavimas ir įgyvendinimo kontrolė	VRM	Rengia Regionų plėtros programą, organizuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą	1. LRV. (2001). Dėl Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo. 2001 m. kovo 14 d. nutarimas Nr. 291. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.126110/asr
			2. LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr (10 str.)
			3. LRV. (2021). Dėl strateginio valdymo metodikos patvirtinimo. 2021 m. balandžio 28 d. nutarimas Nr. 292. Prieiga per internetą: https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/6c9c93b0a8e511ebbcbbc2971cdac3cb/asr (99; 68 p.)
Regionų plėtros programos lėšų administravimas	VRM	Administruoja Regionų plėtros programai įgyvendinti skirtas valstybės biudžeto lėšas	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Pasiūlymų dėl Regionų sudarymo teikimas	VRM	Rengia pasiūlymus LRV dėl regionų sudarymo	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Metodinė ir techninė pagalba regioninės plėtros klausimais; RPT konsultavimas	VRM	Teikia valstybės institucijoms ir įstaigoms metodinę ir techninę pagalbą regioninės plėtros skatinimo priemonių rengimo ir įgyvendinimo klausimais; Konsultuoja regionų plėtros tarybas dėl regionų plėtros planų rengimo, įgyvendinimo ir įgyvendinimo stebėsenos	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Regionų plėtros planų atitikties nacionalinei regioninei politikai vertinimas	VRM	Vertina, ar regionų plėtros planų ir jų pakeitimo projektai atitinka nacionalinės regioninės politikos tikslą ir uždavinius, ir teikia regionų plėtros taryboms išvadas ir pasiūlymus dėl regionų plėtros planų ir jų pakeitimo projektų	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Regionų plėtros planų įgyvendinimo stebėseną	VRM	Vadovaudamasi Strateginio valdymo metodika, stebi regionų plėtros planuose nustatytų poveikio ir rezultato rodiklių, išankstinių sąlygų įgyvendinimo pažangą ir teikia regionų plėtros taryboms pasiūlymus dėl regionų plėtros planų tikslinimo	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr

Funkcija	Atsakinga institucija	Funkcijos aprašymas	Šaltiniai
NRPT sudėties tvirtinimas ir darbo reglamentavimas, posėdžių organizavimas	VRM	Nacionalinės regioninės plėtros tarybos institucinę sudėtį tvirtina Vyriausybė, o personalinę sudėtį ir darbo reglamentą – vidaus reikalų ministras. VRM organizuoja NTRP posėdžius	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
RPT personalinės sudėties tvirtinimas, veiklos reglamentavimas, lėšų skirtų RPT veiklai panaudojimo kontrolė	VRM	Tvirtina RPT personalinės sudėtį; Tvirtina RPT kolegijų narių darbo laiko apskaičiavimo tvarką; RPT skirtinų valstybės biudžeto lėšų apskaičiavimo ir skyrimo metodiką; Kontroliuoja valstybės biudžeto lėšų, skirtų RPT veiklai, panaudojimą; Tvirtina pavyzdinę RPT steigimo sutarties formą, pavyzdinę RPT metinio veiklos plano formą.	1. LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr 2. VRM. (2021). Dėl Nacionalinės regioninės plėtros tarybos personalinės sudėties ir jos reglamento patvirtinimo. 2021 m. birželio 7 d. įsakymas Nr. 1V-493. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/aa140471c7c711eb91e294a1358e77e9/asr
RPT likvidavimo atveju, atlieka Regiono plėtros plano priemonių įgyvendinimo stebėseną	VRM	Atlieka regiono plėtros plano priemonių, dėl kurių įgyvendinimo vykdomos projektų sutartys, įgyvendinimo stebėseną RPT likvidavimo atveju, kaip numatyta Regioninės plėtros įstatyme	LRV. (2001). Dėl Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo. 2001 m. kovo 14 d. nutarimas Nr. 291. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.126110/asr
Kitos funkcijos	VRM	Atlieka kitas Regioninės plėtros įstatyme ir kituose įstatymuose, LR Seimo ir Vyriausybės nutarimuose nustatytas funkcijas, susijusias su nacionalinės regioninės politikos formavimu, įgyvendinimo organizavimu, koordinavimu ir kontrole	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Kompetencijų tinklo dalyvių atrinkimas, skelbimas, bendradarbiavimo su RPT ir savivaldybėmis koordinavimas	VRM	Koordinuoja kompetencijų tinklo* dalyvių bendradarbiavimą su RPT ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis; LR viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka atrenka ekspertus ir (ar) jų grupes (VRM ar jos įgaliotos institucijos)	1. LRV. (2001). Dėl Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo. 2001 m. kovo 14 d. nutarimas Nr. 291. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.126110/asr 2. LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Koordinuoja ES 2014–2020 m. struktūrinės paramos regionams planavimą ir naudojimą	VRM	Koordinuoja Europos Sąjungos 2014–2020 m. struktūrinės paramos, skirtos regionų projektams įgyvendinti, planavimą ir naudojimą	LRV. (2001). Dėl Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo. 2001 m. kovo 14 d. nutarimas Nr. 291. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.126110/asr

Funkcija	Atsakinga institucija	Funkcijos aprašymas	Šaltiniai
Tvarios miesto plėtros strategijų ir funkcinų zonų strategijų (siekiant tvarios regionų centrų plėtros, integruotai sprendžiant socialinius, ekonominius ir aplinkos bei klimato kaitos iššūkius) vertinimas ir įgyvendinimo stebėseną	VRM	Parengta tvarios miesto plėtros ar funkcinės zonos strategija kartu su Susitarimo projektu (jeigu toks rengiamas) pateikiama derinti VRM. Po suderinimo su VRM miesto plėtros strategija tvirtinama savivaldybės tarybos sprendimu, funkcinės zonos strategiją tvirtina visos ją planuojančios įgyvendinti savivaldybių tarybos ir atitinkamų savivaldybių merai yra įgaliojami pasirašyti Susitarimą; Strategijos įgyvendinimo stebėseną pagal kompetenciją vykdo VRM ir Strategiją įgyvendinančios savivaldybės administracija arba (tuo atveju, kai Strategiją įgyvendina kelios savivaldybės) susitarime nurodyta už stebėseną atsakinga institucija ar įstaiga, bendradarbiaudama su Strategiją įgyvendinančiomis savivaldybėmis.	VRM. (2023). Dėl tvarios miesto plėtros strategijų ir funkcinų zonų strategijų rengimo ir įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo. 2023 m. sausio 19 d. LR vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. 1V-30. Prieiga per internetą: https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/Ofb05960980411ed8df094f359a60216/asr
Vietos savivaldos modelio tobulinimas	VRM	Analizuoja vietos savivaldos modelio veiksmingumą, vietos savivaldos institucinę sąrangą, savivaldybių institucijų tarpusavio sąveiką ir kompetencijas ir rengia pasiūlymus dėl jų tobulinimo	LRV. (2001). Dėl Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo. 2001 m. kovo 14 d. nutarimas Nr. 291. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.126110/asr
Inicijuoja pokyčius valstybės ir savivaldybių interesų derinimo principo, savivaldybių administracinės priežiūros instituto veiksmingumo srityje	VRM	Analizuoja, kaip įgyvendinamas valstybės ir savivaldybių interesų derinimo principas, vertina savivaldybių administracinės priežiūros instituto veiksmingumą ir rengia pasiūlymus dėl pokyčių šioje srityje	LRV. (2001). Dėl Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo. 2001 m. kovo 14 d. nutarimas Nr. 291. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.126110/asr
Teikia pasiūlymus dėl savivaldybių bendruomenės ir gyventojų dalyvavimo sprendžiant viešuosius vietos reikalus gerinimo	VRM	Analizuoja, kaip savivaldybių bendruomenės ir gyventojai dalyvauja sprendžiant viešuosius vietos reikalus, teikia savivaldybių institucijoms, valstybės institucijoms ir Vyriausybei pasiūlymus dėl šios praktikos gerinimo	LRV. (2001). Dėl Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo. 2001 m. kovo 14 d. nutarimas Nr. 291. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.126110/asr
Sudaro tarpinstitucinę darbo grupę Regionų plėtros programos projektui parengti	VRM	VRM sudaro tarpinstitucinę darbo grupę Regionų plėtros programos projektui parengti	VRM. (2021). Dėl tarpinstitucinės darbo grupės sudarymo“ pakeitimo. Vidaus reikalų ministro 2021 m. vasario 15 d. įsakymas Nr. 1V-117. Prieiga per internetą: https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d2728240836811ecbd43a994b3e2e1cb
Teikia pasiūlymus dėl dokumentų nuostatų įtraukimo į Regionų plėtros programą ir regionų plėtros planus VRM ir RPT / dalyvauja tarpinstitucinėje darbo grupėje rengiant Regionų plėtros programos projektą	Kitos ministerijos, dalyvaudamos formuojant nacionalinę regioninę politiką	Pagal kompetenciją teikia VRM ir RPT pasiūlymus dėl LRV tvirtinamų programavimo lygmens dokumentų nuostatų įtraukimo į Regionų plėtros programą ir regionų plėtros planus	1. LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr

Funkcija	Atsakinga institucija	Funkcijos aprašymas	Šaltiniai
Teikia pasiūlymus ir išvadas dėl Regionų plėtros programos VRM	Kitos ministerijos, dalyvaudamos formuojant nacionalinę regioninę politiką	Pagal kompetenciją teikia VRM pasiūlymus ir išvadas dėl Regionų plėtros programos	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Konsultuoja RPT	Kitos ministerijos, dalyvaudamos formuojant nacionalinę regioninę politiką	Pagal kompetenciją konsultuoja RPT dėl regionų plėtros planuose planuojamų regiono plėtrai aktualių priemonių nustatymo	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr Kompetencijų tinklas. Prieiga per internetą: https://vrm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/regionu-pletra/kompetenciju-tinklas/
Regionų plėtros planų atitikties vertinimas	Kitos ministerijos, dalyvaudamos formuojant nacionalinę regioninę politiką	Pagal kompetenciją vertina, ar regionų plėtros planų ir jų pakeitimo projektai dera su LRV patvirtintų planavimo dokumentų tikslais ir uždaviniais	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Regioninės pažangos priemonės finansavimo gairių parengimas	Kitos ministerijos, dalyvaudamos formuojant nacionalinę regioninę politiką	Gaires suderinus su tarpine institucija VRM ir Regiono plėtros planą administruojančiaja institucija, ministerija jas tvirtina ministro įsakymu ir apie patvirtintas Gaires informuoja Regiono plėtros planą administruojančiąją instituciją ir RPT. Patvirtintos Gairės skelbiamos svetainėje <i>esinvesticijos.lt</i> .	FM. (2022). Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo. Finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymas Nr. 1K-237. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/fd3d3843f26111ecbfe9c72e552dd5bd/asr
Horizontaliųjų principų koordinavimas (kompetencijų tinklo sudėtyje)	Kitos ministerijos, dalyvaudamos formuojant	Horizontaliųjų principų koordinavimas (teikia metodinę pagalbą dėl horizontaliųjų principų įgyvendinimo): - Aplinkos ministerija (darnaus vystymosi principas); - Ekonomikos ir inovacijų ministerija (inovatyvumo (kūrybingumo) principas)	Kompetencijų tinklas. Prieiga per internetą: https://vrm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/regionu-pletra/kompetenciju-tinklas/

Funkcija	Atsakinga institucija	Funkcijos aprašymas	Šaltiniai
	nacionalinę regioninę politiką	– Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (lygių galimybių visiems principas).	
Teritorijų planavimas (formuoja valstybės politiką teritorijų planavimo ir priežiūros, teritorinės sanglaudos, urbanistikos ir architektūros ir pan. srityse)	Kitos ministerijos, dalyvaudamos formuojant nacionalinę regioninę politiką (AM - Bendrojo plano koordinatoriūs)	Formuoja valstybės politiką teritorijų planavimo ir priežiūros, teritorinės sanglaudos, urbanistikos ir architektūros, statybos ir jos priežiūros, gyvenamųjų pastatų valdymo, priežiūros ir atnaujinimo (modernizavimo) srityse, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja šios politikos įgyvendinimą (organizuoja valstybės teritorijos bendrojo plano, valstybės teritorijos dalių bendrųjų planų ir valstybės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimą)	1. LRV. (1998). Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo. 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimas Nr. 1138. Prieiga per internetą: https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.A3B226BB10B2/asr 2. LRS. (1995). LR teritorijų planavimo įstatymas. 1995 m. gruodžio 12 d. Nr. I-1120. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.23069/asr 3. LRV. (2021). Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano patvirtinimo. 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimas Nr. 789. Prieiga per internetą: https://e-seimasx.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/ab6b8b21266f11ec99bbc1b08701c7f8
Svarsto Regionų plėtros programą, kitus su regionine plėtra susijusius dokumentus	NRPT	Svarsto Regionų plėtros programos, kitų LRV tvirtinamų planavimo dokumentų, kurių įgyvendinimas gali turėti poveikį regionų plėtrai, projektus; teikia LRV ir VRM išvadas dėl šių dokumentų; Svarsto norminių teisės aktų, kurių įgyvendinimas turės poveikį regionų plėtrai, projektus ir dėl jų parengtas numatomo poveikio vertinimo išvadas, teikia LRV ir VRM išvadas ir pasiūlymus dėl šių dokumentų	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Svarsto planavimo dokumentų įgyvendinimo pažangą	NRPT	Svarsto planavimo dokumentų (Regionų plėtros programos, kitų LRV tvirtinamų planavimo dokumentų, kurių įgyvendinimas gali turėti poveikį regionų plėtrai, projektų) įgyvendinimo pažangą, prirėkus teikia Vyriausybei ir VRM pasiūlymus dėl šių dokumentų tobulinimo	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Kiti nacionalinės regioninės politikos klausimai	NRPT	Svarsto kitus nacionalinės regioninės politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimus	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Regiono plėtros plano parengimas, tvirtinimas, įgyvendimo koordinavimas	RPT	Rengia, tvirtina regiono plėtros planą, jo pakeitimus, koordinuoja ir kontroliuoja regiono plėtros plano įgyvendinimą	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr

Funkcija	Atsakinga institucija	Funkcijos aprašymas	Šaltiniai
Pasiūlymų dėl planavimo dokumentų, teisės aktų projektų, susijusių su regionine plėtra, teikimas	RPT	Teikia VRM ir kitoms valstybės institucijoms, įstaigoms pasiūlymus dėl Regionų plėtros programos ir kitų LRV tvirtinamų planavimo dokumentų, kurių įgyvendinimas gali turėti poveikį regiono plėtrai, projektų; Teikia VRM ir kitoms ministerijoms pasiūlymus dėl teisės aktų, kurių įgyvendinimas gali turėti poveikį regiono plėtrai, projektų	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Pasiūlymų VRM teikimas dėl regioninės plėtros problemų ir poveikio rodiklių	RPT	Teikia VRM pasiūlymus dėl sprendžiamų regioninės plėtros problemų ir poveikio rodiklių	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Pasiūlymų savivaldybių taryboms dėl savivaldybių strateginių plėtros planų teikimas	RPT	Teikia savivaldybių taryboms pasiūlymus dėl savivaldybių strateginių plėtros planų	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Regionų plėtros programoje regionui nustatytų išankstinių sąlygų įgyvendinimo koordinavimas arba įgyvendinimas	RPT	Koordinuoja Regionų plėtros programoje regionui nustatytų išankstinių sąlygų įgyvendinimą arba pagal kompetenciją jas įgyvendina	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Projektų pripažinimas regioninės svarbos projektais, jų įgyvendinimo priežiūra	RPT	Pripažįsta projektus regioninės svarbos projektais, atlieka šių projektų įgyvendinimo priežiūrą ir sprendžia dėl regiono plėtros tarybos sprendimų, kuriais projektai pripažinti regioninės svarbos projektais, pakeitimo ar pripažinimo netekusiais galios	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Dalyvavimas rengiant programas, skirtas prie Lietuvos ir kaimyninės valstybės bendros sausumos ar jūros sienos esančių regionų bendroms problemoms spręsti, ir vykdant jų stebėseną	RPT	Pagal kompetenciją dalyvauja rengiant programas, skirtas prie Lietuvos ir kaimyninės valstybės bendros sausumos ar jūros sienos esančių regionų bendroms problemoms spręsti, ir atliekant šių programų įgyvendinimo stebėseną	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Atstovavimas regionui tarptautinėse regionų bendradarbiavimo organizacijose	RPT	Atstovauja regionui tarptautinėse regionų bendradarbiavimo organizacijose ir bendradarbiauja su kitų valstybių regionais	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Kelių ar visų regiono savivaldybių perduotų viešųjų paslaugų teikimo administravimas	RPT	Vadovaudamasi LR vietos savivaldos įstatymu, įgyvendina kelių ar visų regiono savivaldybių perduotus viešųjų paslaugų teikimo administravimo įgaliojimus	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr

Funkcija	Atsakinga institucija	Funkcijos aprašymas	Šaltiniai
Kitos įstatymuose, Vyriausybės nutarimuose nustatytos RPT funkcijos	RPT	RPT gali atlikti ir kitas RPT nuostatuose nustatytas funkcijas, kurios neatsiejamai susijusios su regiono plėtros tarybos veiklos tikslų įgyvendinimu	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Konsultuoja, atlieka kitas funkcijas formuojant ir įgyvendinant nacionalinę regioninę politiką aktualias funkcijas	Kompetencijų tinklo dalyviai	Kompetencijų tinklo dalyviai (FM, CPVA, VRM, SAM, ŠMSM, SM, AM, SADM, EIM): 1) įstaigos, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ir kurios atlieka tyrimus, teikia metodinę pagalbą, konsultuoja, atlieka kitas formuojant ir įgyvendinant nacionalinę regioninę politiką aktualias funkcijas; 2) ekspertai ir (ar) jų grupės, LR viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka atrinkti VRM ar jos įgaliotos institucijos. VRM viešai skelbia informaciją apie kompetencijų tinklo dalyvius ir veiklą, koordinuoja kompetencijų tinklo dalyvių ir regionų plėtros tarybų, savivaldybių bendradarbiavimą.	1. VRM. (2024). Regionų plėtra, kompetencijų tinklas. Prieiga per internetą: https://vrm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/regionu-pletra/kompetenciju-tinklas/
			2. LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
			3. CPVA. (2022). Regionų plėtros planavimas. Prieiga per internetą: https://cpva.lt/programa/konsultavimas-del-regionu-planavimo
Teikia RPT pasiūlymus dėl projektų	Savivaldybių tarybos	Teikia RPT pasiūlymus dėl savivaldybėje numatomų įgyvendinti projektų pripažinimo regioninės svarbos projektais	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Priima sprendimus dėl Regionų plėtros programoje nustatytų išankstinių sąlygų įgyvendinimo	Savivaldybių tarybos	Pagal kompetenciją priima sprendimus dėl RPT nustatytų išankstinių sąlygų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Teikia RPT pasiūlymus dėl funkcinių zonų vystymo veiksmų	Savivaldybių tarybos	Teikia RPT pasiūlymus dėl funkcinių zonų vystymo veiksmų įtraukimo į regiono plėtros planą	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr
Teikia pasiūlymus RPT, organizuoja projektų ir išankstinių sąlygų įgyvendinimą	Savivaldybių vykdomosios institucijos	Vadovaudamosi savivaldybių tarybų patvirtintais planavimo dokumentais ir (ar) kitais savivaldybių tarybų priimtais sprendimais, teikia pasiūlymus RPT dėl regiono plėtros plano ir jo pakeitimo; Vadovaudamosi RPT ir savivaldybių tarybų priimtais sprendimais, organizuoja projektų įgyvendinimą; Vadovaudamosi RPT ir savivaldybių tarybų priimtais sprendimais, organizuoja išankstinių sąlygų įgyvendinimą; Atlieka kitas nustatytas funkcijas.	LRS. (2000). Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas. 2000-07-20 VIII-1889. Prieiga per internetą: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/asr

Šaltinis: STRATA

* **Kompetencijų tinklo tikslas** – padėti regionų plėtros taryboms ir savivaldybėms įgyvendinti šiame įstatyme nustatytas jų funkcijas. Kompetencijų tinklo dalyviai

1) įstaigos, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ir kurios atlieka tyrimus, teikia metodinę pagalbą, konsultuoja, atlieka kitas formuojant ir įgyvendinant nacionalinę regioninę politiką aktualias funkcijas.

2) ekspertai ir (ar) jų grupės, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka atrinkti VRM ar jos įgaliotos institucijos

5 lentelė. Esamos regioninės politikos funkcijos Lietuvoje pagal turinį

Institucija	Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas			Institucijų koordinavimas	Valstybės teritorijų planavimas	Savivaldybių priežiūra ir pagalba savivaldybėms
	Regioninės politikos formavimas	Regioninės politikos įgyvendinimas	Regioninės politikos įgyvendinimo kontrolė			
VRM (formuoja nacionalinę regioninę politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja nacionalinės regioninės politikos įgyvendinimą)	Vertina, teikia kitoms valstybės institucijoms pasiūlymus dėl planavimo, finansinės paramos dokumentų, norminių teisės aktų, susijusių su regionine plėtra	Teikia valstybės institucijoms ir įstaigoms metodinę ir techninę pagalbą regioninės plėtos skatinimo priemonių rengimo ir įgyvendinimo klausimais	Organizuoja ir kontroliuoja Regionų plėtos programos įgyvendinimą	Tvirtina NRPT sudėtį ir reglamentuoja darbą, organizuoja posėdžius	Rengia pasiūlymus LRV dėl regionų sudarymo	Analizuoja vietos savivaldos modelio veiksmingumą, vietos savivaldos institucinę sąrangą, savivaldybių institucijų tarpusavio sąveiką ir kompetencijas ir rengia pasiūlymus dėl jų tobulinimo
	Rengia Regionų plėtos programą	Konsultuoja RPT dėl regionų plėtos planų rengimo, įgyvendinimo ir įgyvendinimo stebėsenos	Stebi regionų plėtos planuose nustatytų poveikio ir rezultato rodiklių, išankstinių sąlygų įgyvendinimo pažangą ir teikia RPT pasiūlymus dėl regionų plėtos planų tikslinimo	Tvirtina RPT sudėtį, reglamentuoja veiklą		Analizuoja, kaip įgyvendinamas valstybės ir savivaldybių interesų derinimo principas, vertina savivaldybių administracinės priežiūros instituto veiksmingumą ir rengia pasiūlymus dėl pokyčių šioje srityje
	Sudaro tarpinstitucinę darbo grupę Regionų plėtos programos projektui parengti	Vertina, ar regionų plėtos planų ir jų pakeitimo projektai atitinka nacionalinės regioninės politikos tikslą ir uždavinius, ir teikia išvadas ir pasiūlymus RPT	RPT likvidavimo atveju, atlieka Regiono plėtos plano priemonių įgyvendinimo stebėseną	Atrenka, skelbia kompetencijų tinklo dalyvius, koordinuoja bendradarbiavimą su RPT ir savivaldybėmis		Analizuoja, kaip savivaldybių bendruomenės ir gyventojai dalyvauja sprendžiant viešuosius vietos reikalus, teikia savivaldybių institucijoms, valstybės institucijoms ir LRV pasiūlymus dėl šios praktikos gerinimo
		Vertina tvarios miesto plėtos strategijas ir funkcinių zonų strategijas				Konsultacijos, metodinė ir techninė pagalba regioninės plėtos klausimais
Kitos ministerijos	Teikia pasiūlymus VRM dėl dokumentų nuostatų įtraukimo į Regionų plėtos programą	Teikia pasiūlymus dėl dokumentų nuostatų įtraukimo į regionų plėtos planus RPT			AM vykdo teritorijų planavimą (formuoja valstybės politiką teritorijų planavimo ir priežiūros, teritorinės sanglaudos, urbanistikos	

Institucija	Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas			Institucijų koordinavimas	Valstybės teritorijų planavimas	Savivaldybių priežiūra ir pagalba savivaldybėms
	Regioninės politikos formavimas	Regioninės politikos įgyvendinimas	Regioninės politikos įgyvendinimo kontrolė			
					ir architektūros ir pan. srityse)	
	Dalyvauja tarpinstitucinėje darbo grupėje rengiant Regionų plėtros programos projektą	Teikia pasiūlymus ir išvadas dėl Regionų plėtros programos VRM				
		Konsultuoja RPT dėl regionų plėtros planuose planuojamų regiono plėtrai aktualių priemonių nustatymo				
		Vertina Regionų plėtros planų atitiktį LRV patvirtintų planavimo dokumentų tikslams ir uždaviniams				
		Rengia Regioninės pažangos priemonės finansavimo gaires				
		Koordinuoja horizontaliuosius principus (kompetencijų tinklo sudėtyje)				
NRPT	Svarsto Regionų plėtros programą, kitus su regionine plėtra susijusius dokumentus	Svarsto planavimo dokumentų įgyvendinimo pažangą				
	Svarsto kitus nacionalinės regioninės politikos formavimo klausimus	Svarsto kitus nacionalinės regioninės politikos įgyvendinimo klausimus				

Institucija	Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas			Institucijų koordinavimas	Valstybės teritorijų planavimas	Savivaldybių priežiūra ir pagalba savivaldybėms
	Regioninės politikos formavimas	Regioninės politikos įgyvendinimas	Regioninės politikos įgyvendinimo kontrolė			
RPT	Teikia VRM ir kitoms valstybės institucijoms, įstaigoms pasiūlymus dėl Regionų plėtros programos ir kitų LRV tvirtinamų planavimo dokumentų, susijusių su regiono plėtra, projektų	Rengia, tvirtina Regioninį plėtros planą, koordinuoja jo įgyvendinimą	Prižiūri projektų, pripažintų regioninės svarbos, įgyvendinimą			Teikia pasiūlymus savivaldybių taryboms dėl savivaldybių strateginių plėtros planų
		Teikia VRM pasiūlymus dėl regioninės plėtros problemų ir poveikio rodiklių				Įgyvendina kelių ar visų regiono savivaldybių perduotus viešųjų paslaugų teikimo administravimo įgaliojimus
		Koordinuoja Regionų plėtros programoje regionui nustatytų išankstinių sąlygų įgyvendinimą arba įgyvendina				
		Pripažįsta projektus regioninės svarbos projektais				
		Dalyvauja rengiant programas, skirtas prie Lietuvos ir kaimyninės valstybės bendros sausumos ar jūros sienos esančių regionų bendroms problemoms spręsti, ir vykdamt jų stebėseną				
Kompetencijų tinklas		Konsultuoja, padeda RPT įgyvendinti jų funkcijas, susijusias su regionų plėtra				Konsultuoja, padeda savivaldybėms įgyvendinti jų funkcijas, susijusias su regionų plėtra

Šaltinis: STRATA

6 lentelė. Bendrosios funkcijos

Institucija	ES fondų/finansų valdymas	Tarptautinis bendradarbiavimas
VRM	Administruoja Regionų plėtros programos lėšas	
	Koordinuoja ES 2014–2020 m. struktūrinės paramos regionams planavimą ir naudojimą	
	Kontroliuoja lėšų, skirtų RPT veiklai, panaudojimą	
RPT		Atstovauja regionui tarptautinėse regionų bendradarbiavimo organizacijose

Šaltinis: STRATA

Priedas Nr. 2. Užsienio šalių apžvalga

7 lentelė. Užsienio šalių regionų ministerijų funkcijų analizė

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai
Čekija	Regionų plėtros ministerija (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR) Įkurta 1996 m.	-Regioninė politika -Būsto politika -Būsto ir gyvenamojo fondo plėtra bei butų ir negyvenamųjų patalpų nuomos klausimai -Teritorijų planavimas ir stybos reglamentai -Ekspropriacija, teritorijų planavimas ir stybos reglamentai -Investicijų politika -Turizmas -Laidojimo pramonė.	-Gerinti gyvenimo kokybę visų tipų regionuose, daugiausia dėmesio skiriant sanglaudos skatinimui ir konkurencingumo didinimui. -Siekti subalansuotos plėtros, atsižvelgiant į regionų potencialą ir ypatumus -Skatinti inovacijas, pritaikant jas regionų plėtrai	Finansų valdymas	Valdo finansinius išteklius, skirtus valstybės būsto politikai ir regioninei politikai užtikrinti	~216	Sukūrė programėlę, skirtą padėti savivaldybėms kurti savo vystymosi strategijas ir/ar programas. Programėlė leidžia pasiekti strategijų šablonus, pavyzdžius, tyrimus, statistinę informaciją ir t.t. (EBPO, 2023).	Czech Republic. (1969). Law No. 2/1969 Coll., on the establishment of ministries and other central bodies of state administration of the Czech Socialist Republic. In Zákony pro lidi.cz [online].Prieiga internete: https://www.zakonyproli.di.cz/cs/1969-2 EBPO. (2023). OECD Regional Outlook 2023. Prieiga internete: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-regional-outlook-2023_92cd40a0-en.html
				Ministerijų ir kitų institucijų koordinavimas	Koordinuoja ministerijų ir kitų centrinių valstybės valdymo institucijų veiklą užtikrinant valstybės būsto politiką ir regioninę politiką			
				Pagalba savivaldybėms	Teikia informacinę ir metodinę pagalbą savivaldybėms regionų plėtrai. Ministerija taip pat padeda savivaldybėms teikdama metodinę pagalbą, įskaitant praktinius leidinius (vandens valymo, pastatų restauravimo, derybų su investuotojais ir t. t.), seminarus ir praktinius užsiėmimus.			
				Tarptautinis bendradarbiavimas	Teritorinių savivaldy integracija į Europos struktūras - užtikrina veiklą, susijusią su teritorinių savivaldos vienetų integracijos į			

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai
					Europos regionines struktūras procesu.			
Bulgarija	Regioninės plėtros ir viešųjų darbų ministerija (Министерство на регионалното развитие и благоустройството) Įkurta 1997 m., pavadinimą keitė 21 kartą	-Regioninė politika -Teritorinis planavimas -Infrastruktūros plėtra -Būsto politika -Viešasis valdymas	-Efektyvus ir veiksmingas Europos Sąjungos fondų lėšų panaudojimas -Europos partnerių pasitikėjimo stiprinimas -Sudarytos sąlygos Bulgarijos regionų plėtrai -Sustiprintas tarpvalstybinis ekonominis bendradarbiavimas su kaimyninėmis šalimis -Skatinamas turizmas -Pasienio regionų plėtra	Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	Vykdo valstybės regioninės plėtros ir Europos teritorinio bendradarbiavimo politiką	n/a	n/a	Ministry of Regional Development and Public Works. (n.d.). Minister of Regional Development and Public Works. Integrated Information System of the State Administration. Žiūrėta lapkričio 12 d., 2024. Prieiga internete: https://iisda.government.bg/ras/governing_bodies/governing_body/4009
				Ministerijų ir kitų institucijų koordinavimas	Organizuoja, koordinuoja ir prižiūri regioninės politikos programų įgyvendinančių institucijų veiklą			
				Valstybės teritorijų planavimas	Vykdo bendrųjų ir detaliųjų planų, investicinių projektų tvirtinimo ir statybos leidimų išdavimo funkcijas pagal savo kompetenciją.			
				Kitos funkcijos susijusios su infrastruktūra, vandens tiekimu, geoprotekcija, geodezija, nekilnojamu turtu, statybomis ir t.t.				
Prancūzija	Teritorijų bendradarbiavimo ir decentralizacijos ministerija (Ministre de la Cohésion territoriale) Įkurta 2012 m., paskutinį kartą keitė	-Teritorijų planavimo politika -Regioninė politika	-Mažinti teritorinę nelygybę -Subalansuoti visos šalies plėtrą	Valstybės teritorijų planavimas	Rengia ir įgyvendina Vyriausybės miestų planavimo ir būsto politiką. Užtikrina, kad būtų remiamas teritorijų vystymasis ir mažinama teritorinė nelygybė. Kartu su visais kompetentingais ministrais apibrėžia ir įgyvendina Vyriausybės politiką, skatinančią kaimo, kalnų ir pakrančių	47	n/a	Légifrance. (2017). Décret n° 2017-786 du 5 mai 2017 relatif aux attributions du ministre de la Cohésion des territoires. Žiūrėta lapkričio 12 d., 2024. Prieiga per internetą: https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000034807114

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai
	pavadinimą 2024 m.				teritorijų bei vietovių plėtrą ir stiprinimą			
				Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	Rengia ir įgyvendina Vyriausybės teritorinės sanglaudos politiką. Koordinuoja iniciatyvas, skirtas teritorijų ekonominei ir socialinei sanglaudai, jų patrauklumui ir ekonominei plėtrai skatinti. Užtikrina, kad kiekviena teritorija turėtų priemonių įveikti savo silpnąsias vietas ir plėtoti savo potencialą pagal savo ypatumus, kad būtų užtikrinta piliečių ir teritorijų lygybė. Prisideda prie inovacijų politikos, paramos investicijoms, dalyvauja rengiant ir įgyvendinant Vyriausybės teritorijų ekologinio ir skaitmeninio perėjimo politiką.			
				Vietos atsakomybės stiprinimo politikos įgyvendinimas	Vadovauja nacionaliniam dialogui su vietos valdžios institucijomis, siūlo visas priemones, galinčias palengvinti jų įgaliojimų vykdymą, ir užtikrina jų įgyvendinimą. Rengia			

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai
					Vyriausybės strategines metropolinių zonų plėtros kryptis.			
				Finansų valdymas	Kartu su Finansų ministerija atsakinga už Vyriausybės gairių, susijusių su vietos finansais ir vietos valdžios institucijų finansinio solidarumo politikos, kūrimą. Koordinuoja Europos struktūrinių ir investicijų fondų panaudojimą kartu su jų valdymo institucijomis			
				Iniciatyvų koordinavimas	Koordinuoja iniciatyvas, skatinančias visuomenės prieigą prie paslaugų, visų pirma skatindamas geresnį skaitmeninių paslaugų prieinamumą. Dalyvauja nustatant prieigos prie sveikatos priežiūros ir medicininių-socialinių struktūrų gaires.			
					Taip pat atsakinga už miestų planavimą, socialinius būstus, renovacijas, teises aktus, reguliuojančius statybas, įgyvendina politiką, siekiančią kovoti su diskriminacija			

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai	
Portugalija	Sanglaudos ir teritorijų plėtros ministerija (Ministério da Coesão Territorial) Įkurta 2019 m.	- Regioninė plėtra -Regioninės nelygybės mažinimas -ES finansuojamų projektų įgyvendinimas	- Šalies gilumos atgaivinimas bei plėtra, siekiant sumažinti regioninę nelygybę - Teritorinė sanglauda - Tolygi šalies teritorijos plėtra, atsižvelgiant į retai apgyvendintų bei pasienio regionų specifiką.	Finansų valdymas	Kuria, vertina, prižiūri bei įgyvendina ES sanglaudos politikos bei Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis finansuojamų programų strategijas ir pačias programas, įskaitant programą "Recovering Portugal" ("Naujos kartos Lietuva" atitikmuo).	n/a	n/a	Decreto-Lei n.o 32/2024. (2024). Diário Da República. Žiūrėta lapkričio 13 d., 2024. Prieiga per internetą: https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/decreto-lei/32-2024-864224972	
				Ministerijų ir kitų institucijų koordinavimas	Prižiūri šalies regionų komisijas, atsakingas už regioninę koordinaciją bei plėtrą.				
				Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	Yra atsakinga už šalies gilumos (nuo vandenyno nutolusių regionų) plėtros bei atgaivinimo programas.				
				Taip pat atsakinga už vietines administracijas, Europos teritorinį bendradarbiavimą, miestų politiką.					
Lenkija	Fondų ir regioninės politikos ministerija (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej) Įkurta 2019 m. lapkričio 19 d., pertvarkius	-Europos fondų įgyvendinimo sistemos valdymas - Regioninė plėtra	-Užtikrinti, kad Lenkija vystytųsi tvariai ir tolygiai	Finansų valdymas	Nacionalinėmis ir ES lėšomis finansuojamų plėtros programų rengimas ir įgyvendinimas	1,001-5,000 (LinkedIn duomenimis, tikriausiai arčiau 1000)	n/a	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. (n.d.). Co robimy. Government of Poland. Žiūrėta lapkričio 12, 2024. Prieiga per internetą: https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/co-robimy-1	
				Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas					Plėtoja bendradarbiavimą su Europos ekonominės erdvės šalimis - Norvegija, Islandija ir Lichtenšteinu
				Tarptautinis bendradarbiavimas					Dirba atnaujindami Nacionalinę miestų politiką, dokumentą,
				Miestų politikos įgyvendinimas					

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai
	Investicijų ir plėtros ministerija.				skirtą visiems Lenkijos miestams. Dokumento tikslas - darnus miestų vystymasis			
				Nacionalinio ekonomikos atkūrimo ir atsparumo plano įgyvendinimo koordinavimas				
Kroatija	Regioninės plėtros ir Europos Sąjungos fondų ministerija (Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije) Įkurta 2008 m.	-ES lėšos -Regioninė plėtra	-Plėtoti mažiau išsivysčiusias vietas Kroatijos Respublikoje ir taip mažinti regioninės plėtros netolygumus Kroatijos Respublikoje -Regioninės plėtros strateginės ir institucinės struktūros sukūrimas -Regionų ir miestų zonų konkurencingumo skatinimas -Kalvotų ir kalnuotų vietovių plėtra -Efektyvus Europos Sąjungos lėšų panaudojimas	Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	Regioninės plėtros politikos planavimas ir įgyvendinimas bei visos regioninės plėtros planavimo, programavimo, valdymo ir finansavimo sistemos sukūrimas	293 (2015 m. duomenimis)	n/a	-Ministarstvo Regionalnoga Razvoja i Fondova Europske Unije. (n.d.). Djelokrug. Razvoj.Gov.Hr. Žiūrėta lapkričio 12 d., 2024. Prieiga per internetą: https://razvoj-gov-hr.translate.google.com/translate_tk?hl=hr&sl=hr&tl=lt&pt=1&sc=1 -OECD (2024), Towards Balanced Regional Development in Croatia: From Strategy Design to Implementation, OECD Multi-level Governance Studies, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/3c0779cf-en .
				Ministerijų ir kitų institucijų koordinavimas	Rengiant, organizuojant ir įgyvendinant plėtros programas ir projektus bendradarbiauja ir koordinuoja reikiamą veiklą su vietos ir regionų (sritių) savivaldos padaliniais, kitais dalyviais ir vykdytojais.			
				Finansų valdymas	Rengia strateginius dokumentus, reglamentuojančius nacionalinius plėtros tikslus ir Europos Sąjungos fondų lėšų panaudojimo prioritetus, bei stebi, kaip įgyvendinamos jais strateginiais dokumentais nustatytos priemonės ir veikla			

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai
					Atsakinga už valstybės turto valdymą, dalyvauja įmonių, kurios sudaro Kroatijos Respublikai nuosavybės teise priklausantį valstybės turtą, valdymo ir disponavimo reikalais, koordinavime			
Slovėnija	Sanglaudos ir regioninės plėtros ministerija (Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj) Nuo 2023 m.	-Saunglaudos politika -Regioninė plėtra	-Sukurti dinamiškus ir kūrybingus regionus, turinčius savo identitetą -Siekiami didinti regionų vystymosi pajėgumą, atsižvelgiant į jų pačių vystymosi potencialą ir pasaulines galimybes -Gerinti gyvenimo kokybę visuose regionuose, užtikrinant subalansuotą ekonominį, socialinį ir aplinkosauginį vystymąsi, grindžiamą darnaus vystymosi principais -Priartėti prie kitų Europos regionų išsivystymo lygio -Mažinti regioninės plėtros skirtumus -Realizuoti vystymosi potencialą ir išnaudoti pasaulines galimybes per tarptautinę tarpreginę	Finansų valdymas	Rūpinasi Europos struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo lėšų panaudojimu, kaip nustatyta galiojančioje Europos Sąjungos teisinėje tvarkoje	51-200 (LinkedIn duomenimis)	n/a	-Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj. (n.d.). O ministrstvu. Government of Slovenia. Žiūrėta lapkričio 12 d., 2024. Prieiga per internetą: https://www.gov.si/drza-vni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-kohezijo-in-regionalni-razvoj/o-ministrstvu/ -Government of Slovenia. (n.d.). Promoting regional development. Žiūrėta lapkričio 12 d., 2024. Prieiga per internetą: https://www.gov.si/en/topics/promoting-regional-development/
				Ministerijų ir kitų institucijų koordinavimas	Koordinuoja ir stebi ministerijų ir kitų institucijų veiklą įgyvendinant sanglaudos politiką ir teikia ataskaitas vyriausybei. Konsultuoja vyriausybės ir ministerijas priimančias priemones ir teisės aktus, susijusius su plėtros ir sanglaudos politikos įgyvendinimu ir stebėseną.			
				Teisės aktų atitikties ES ir nacionalinei teisei užtikrinimas	Rūpinasi plėtros planavimo dokumentų derinimu ir nacionalinių plėtros planavimo dokumentų suderinamumu su Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių organizacijų plėtros dokumentais.			

Valstybē	Institūcija	Ministerijas jurisdikcija	Reģioninēs politikos tīkslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijas aprašymas	Darbuotojū skaičūis ministerijoje	Papildomi komentari, pastabas	Šaltiniai
			integracijā ir bendradarbiavimā					
Latvija	<p>Sumanaus administravimā ir reģioninēs plētros ministerija (Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija)</p> <p>Izsteigta 1993 m., Aplinkos apsaugos ir reģioninēs plētros ministerijas pavadinimā. Nuo 2003 m. iki 2011 m. funkcijas buvo izskirtas j Aplinkos ministriju ir Reģioninēs</p>	<p>-Reģioninē plētra -Savivaldybiū plētra ir priežiūra -Teritorinēs plētros planavimas ir žemēs tvarkymas -Viešojo administravimo paslaugū valdymas -Informacinēs visuomenēs ir skaitmeninēs transformācijas plētra</p>	<p>-Uztikrinti palankiā ir moderniā gyvenamā ērdvē subalansuotai ir tvariai išsivysčiusioje Latvijoje</p>	<p>Reģioninēs politikos formavimas ir įgyvendinimas</p> <p>Pagalba savivaldybēms</p>	<p>Uztikrina reģioninēs politikos formavimā, įgyvendinimo stebēsenā ir poveikio vertinimā.</p> <p>Pagal vietas savivaldos veiklā reglamentuojančiuose norminiuose teisēs aktuose nustatyta kompetencijā kontroliuoti vietas savivaldos veiklos teisētumā, taip pat įstatymuose ir kituose norminiuose teisēs aktuose vietas savivaldai nustatyta ūzdaviniū vykdymā</p> <p>Uztikrina savivaldybēs veiklos ir plētros klausimū koordinavimā, taip pat planuoja ir įgyvendina priemones, skirtas teisei bazei tobulinti, finansiniams rodikliams gerinti ir teritorinēs reformoms įgyvendinti.</p>	316	n/a	<p>Latvijas Republikas Saeima. (2023). Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas nolikums. Žiūrēta lapkričio 12 d., 2024. Prieiga per internetā: https://likumi.lv/ta/id/334038-vides-aizsardzibas-un-regionalas-attistibas-ministrijas-nolikums</p>

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai
	plėtos ir vietos valdžios reikalų ministeriją, tačiau po reorganizacijos 2011 m. ji atgavo pradinį pavadinimą. Kartu su Ministrų kabineto pertvarka, priskiriant naujas funkcijas Klimato ir energetikos ministerijai, 2024 m. liepos 1 d. Aplinkos apsaugos ir regioninės plėtos ministerija buvo pervadinta į Sumanaus administravimo ir regioninės plėtos ministeriją.			Finansų valdymas	Užtikrina regioninės plėtos priemonių ir Europos teritorinio bendradarbiavimo paramos priemonių inicijavimą, rengimą, įgyvendinimą, valdymą ir koordinavimą, įskaitant užsienio ir kitų finansinių priemonių bendrai finansuojamų projektų planavimą, vertinimą, įgyvendinimą, priežiūrą ir kontrolę.			
					Taip pat ministerija atsakinga už aplinkos apsaugą, savivaldybių plėtrą ir priežiūrą, teritorijų plėtos planavimą ir žemėtvarką, viešojo administravimo paslaugų valdymą, skatiminę visuomenės transformaciją			
Estija	Regionų ir žemės ūkio ministerija (Regionaal- ja	-Kaimo politika -Žemėnaudos politika -Žemės ūkio politika	-Užtikrinti, kad visuose regionuose būtų teikiamos geros paslaugos ir sudarytos	Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	Rengia plėtos planus administracinės teritorijos veiklos srityse ir organizuoja jų	n/a	n/a	Riigikogu. (2023). Seadus: Regionide ja maaelu arendamise ministeeriumi seadus

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai
	Põllumajandusministeerium) Nuo 2015 m. rugsėjo 1 d. iki 2023 m. birželio 30 d. - Žemės ūkio ministerija, nuo 2023 m. liepos 1 d. - Regionų ir žemės ūkio ministerija.	-Žuvininkystės politika -Regioninė politika ir plėtra -Vietos valdžios politikos ir savivaldybių finansų valdymo politika - Viešojo transporto politika	galimybės įsidarbinti -Remti tolygesnį regionų vystymąsi veiksmingiau panaudojant kiekvieno regiono ypatumų potencialą ir didinant visų regionų indėlį į šalies ekonomikos augimą -Stiprinti centrų vaidmenį regioninėje plėtroje, taip pat ir už didesnių miestų teritorijų ribų -Užtikrinti geras susisiekimo tarp regionų galimybes; teikti paramą regionams įgyvendinant jų plėtros tikslus	Finansavimą, įgyvendinimą ir rezultatų vertinimą Ministerijų ir kitų institucijų koordinavimas Teisės aktų atitikties ES ir nacionalinei teisei užtikrinimas Tarptautinis bendradarbiavimas	finansavimą, įgyvendinimą ir rezultatų vertinimą Dalyvauja rengiant plėtros planus, susijusius su ministerijos veiklos sritimi, bendradarbiaujant su kitomis atitinkamomis ministerijomis Rengia teisės aktų projektus administracinės srities veiklos srityje, organizuoti, užtikrina jų atitiktį Estijos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams, atlieka teisės aktų pavestus užduotis Organizuoja tarptautinį bendradarbiavimą valdymo srityje, įskaitant dalyvavimą Europos Sąjungos sprendimų priėmimo procese ir jos institucijų darbe			[Law on the Ministry of Regional Development and Agriculture]. Žiūrėta lapkričio 13, 2024. Prieiga per internetą: https://www.riigiteataja.ee/akt/121112023017
Švedija	Kaimo reikalų ir infrastruktūros ministerija (Landsbygds- och infrastrukturd epartementet) Nuo 1900 m. kovo 31 d. -	-Būsto bendruomenės planavimas -Kaimo, maisto ir žemės ūkio pramonė -Regioninė plėtra -Transportas ir infrastruktūra	-Vienodos galimybės gauti būstą, darbą ir gerovę visoje šalyje. -Kompetencijos pasiūla ir kompetencijos ugdymas visoje šalyje -Inovacijos ir atsinaujinimas, taip pat verslumas ir verslumas visoje šalyje	Finansų valdymas	Struktūrinių fondų klausimai	51-200 (LinkedIn duomenimis)	n/a	-Svensk författningssamling. (2022). Förordning (2022:1873) om ändring i förordningen (2014:14) med instruktion för Regeringskansliet. Prieiga per internetą: https://svenskforsfattningssamling.se/sites/default/files/sfs/2022-12/SFS2022-1873.pdf

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai
	Žemės ūkio ministerija, nuo 2023 m. sausio 1 d. - Kaimo reikalų ir infrastruktūros ministerija.		-Prieinamumas visoje šalyje pasitelkiant skaitmenines komunikacijas ir transporto sistemą					-Government Offices of Sweden. (n.d.). Mål för regional utveckling [Goals for regional development]. Prieiga per internetą: https://www.regeringen.se/regeringens-politik/regional-utveckling/mal-for-regional-utveckling/
				Europos Sąjungos sanglaudos politikos įgyvendinimas				
Ispanija	Teritorijų politikos ir demokratinės atminties ministerija (Ministerio de Política Territorial y Memoria Democrática) Įkurta 1979 m., kaip Teritorinio administravimo ministerija. Ne kartą keitė pavadinimus,	-Regioninė sanglauda -Viešasis sektorius	- Pagarba tautinių mažumų bei regionų autonomijai - Sustiprintas vidutinio dydžio miestų vaidmuo - Sustiprinta technologinė bei transporto infrastruktūra	Valstybės teritorijų planavimas	Rengia ir įgyvendina politiką, susijusią su Ispanijos teritorijos organizavimu	6 699	n/a	-Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado. (2024, March 20). Real Decreto 273/2024, de 19 de marzo, por el que se desarrolla la estructura orgánica básica del Ministerio de Política Territorial y Memoria Democrática [Royal Decree 273/2024, of March 19, establishing the basic organizational structure of the Ministry of Territorial Policy and Democratic Memory]. Prieiga per internetą: https://boe.es/boe/dias/2024/03/20/pdfs/BOE-A-
				Pagalba savivaldybėms	Tvarko santykius su regioninės valdžios delegacijomis ir teikia paramą jų veiklai.			

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai		
	dabartinį įgavo 2023 m.							2024-5481.pdf - Spain 2050 National Office of Foresight and Strategy of the Government of Spain. (n.d.). Prieiga per internetą: https://futuros.gob.es/en/our-work/spain-2050		
Rumunija	<p>Plėtos, viešųjų darbų ir administravimo ministerija (Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației)</p> <p>Įkurta 2009 m., pavadinimas keitėsi tris kartus, dabartinį įgavo 2020m.</p>	- Viešasis valdymas -Regionų plėtra	<p>- Mažinti skirtumus tarp miestų bei kaimiškų vietovių, pastarosiose vystant papildomas ekonomines veiklas šalia žemės ūkio</p> <p>- Darni regionų plėtra</p>	Finansų valdymas	Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	Valstybės teritorijų planavimas	Tarptautinis bendradarbiavimas	830	n/a	<p>The government's programme 2023-2024. (2023). https://gov.ro/en/objectives/the-government-s-programme-2023-2024</p> <p>Emergency Ordinance 96/2012 on establishing measures for the reorganization of the central public administration and for amending certain normative acts. (2012). <i>Drept Online.</i> https://www.dreptonline.ro/legislatie/oug_96_2012_masuri_reorganizare_administratie_publica_centrala.php</p> <p>Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației. (n.d.). Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației LinkedIn. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației.</p>

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai
								https://ro.linkedin.com/company/ministerul-dezvoltarii-regionale-si-administratiei-publice?trk=similar-pages
Slovakija	<p>Slovakijos Respublikos investicijų, regioninės plėtros ir informatikos ministerija (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR)</p> <p>Įkurta 2020 m., į darbotvarkę įtraukiant regioninę politiką.</p>	<p>- Parama mažiausiai išsivysčiusiems regionams - ES lėšų panaudojimo politika</p>	<p>Regionų patrauklumas jauniems bei išsilavinusiems žmonėms, siekiant jų neišvykimo iš regionų.</p> <p>- Regionų ekonominis konkurencingumo, inovatyvumo, užimtumo bei pragyvenimo lygio didinimas.</p> <p>- Visų viešosios politikos sričių progresas</p>	Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	<p>Yra atsakinga už mažiausiai išsivysčiusių regionų plėtrą - darbo vietų kūrimą, regioninių skirtumų mažinimą, investicijų skatinimą bei verslo aktyvumą mažiausiai išsivysčiusiuose regionuose. Taip pat Prižiūri Nacionalinės regionų plėtros strategijos įgyvendinimą - teikia kasmetines ataskaitas, koordinuoja vykdančias institucijas, atnaujina strategiją bei užtikrina jos įgyvendinimą. Organizuoja mokymus, konferencijas, renka ir stebi duomenis, rengia studijas, aktualias regioninės plėtros sričiai, stebi ekonominę bei socialinę padėtį regionų lygmeniu.</p>	n/a	n/a	<p><i>Ministry of investment, regional development and informatization of the Slovak Republic.</i> (2024). Žiūrėta lapkričio 14 d., 2024. Prieiga per internetą: Ministerstvo Investícií, Regionálneho Rozvoja a Informatizácie SR. https://mirri.gov.sk/en/S-Epi. (2008). 539/2008 Z. z. Zákon o podpore regionálneho rozvoja. Zákoný Pre Ľudí. Prieiga per internetą: https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-539</p>
				Teisės aktų atitikties ES ir nacionalinei teisei užtikrinimas	Užtikrina, kad nacionalinė politika būtų suderinta su tarptautiniais įsipareigojimais.			

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai
				Tarptautinis bendradarbiavimas	Atliepia poreikius, kylančius iš šalies dalyvavimo tarptautinėse organizacijose, tokiose kaip ES, PPO, ir t.t.			
Austrija	Federalinė žemės ūkio, miškininkystės, regionų ir vandentvarkos ministerija (Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Regionen und Wasserwirtschaft) Regioninė plėtra įtraukta į pavadinimą 2020 m., paskutinį kartą keista 2022 m.	-Žemės ūkis -Miškininkystė -Regionų plėtra -Vandentvarka	-Gerinti Austrijoje gyvenančių žmonių gyvenimo kokybę visuose regionuose ir sudaryti sąlygas tvariam regioniniam vystymuisi. Tai darant būtina atsižvelgti į dabartinius iššūkius, tokius kaip lygios galimybės, ekonomikos augimas ir užimtumas, globalizacija ir klimato kaita.	Finansų valdymas	Europos regioninės plėtros fondo finansinio įgyvendinimo koordinavimas.	n/a	n/a	Federal Ministry of Justice, Republic of Austria. (2022, July 31). Bundes-Verfassungsgesetz [Federal Constitutional Law]. Rechtsinformationssystem des Bundes. Žiūrėta lapkričio 14, 2024. Prieiga per internetą: https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10000873&FassungVom=2022-07-31
				Valstybės teritorijų planavimas	Teritorinių tyrimų ir teritorijų planavimo politikos koordinavimas.			
				Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	Regioninės politikos klausimų koordinavimas, įskaitant regioninių programų koordinavimą pagal ES struktūrinius fondus.			
Vokietija	Federalinė būsto, miestų plėtros ir statybos ministerija (Bundesministerium für Wohnen, Stadtentwicklung und	-Statybos pramonė - Miestų plėtra -Būsto politika -Teritorijų planavimas -Regioninė politika	-Skatinti struktūriškai silpnus regionus, kad gyventojams būtų sudarytos kuo vienodesnės gyvenimo sąlygos. -Mažinti regioninės plėtros skirtumus -Valdyti transformacijos	Būsto politika	Skatina būsto, tame tarpe ir socialinio, plėtrą, tobulina teisinį reguliavimą NT ir būsto srityse.	n/a	n/a	Bundesministerium für Wohnen, Stadtentwicklung und Bauwesen. (n.d.). <i>Unsere Abteilungen und ihre Aufgaben</i> . Žiūrėta lapkričio 18, 2024. Prieiga per internetą: https://www.bmwsb.bund.de/Webs/BMWSB/DE/
				Valstybės teritorijų planavimas	Teritorinio planavimo atitikimo įvairiems interesams, ekonomikos, aplinkos, bei gyvenimo kokybės poreikiams			

Valstybė	Institucija	Ministerijos jurisdikcija	Regioninės politikos tikslai ir prioritetai	Funkcija	Funkcijos aprašymas	Darbuotojų skaičius ministerijoje	Papildomi komentarai, pastabos	Šaltiniai
	Bauwesen) Regioninė politika įtraukta į pavadinimą 1961 m., tačiau jis po to keistas dar septynis kartus, paskutinį kartą - 2021 m.		procesus ir skatinti struktūrinius pokyčius		užtikrinimas rengiant strategijas bei remiant jų įgyvendinimą.			ministerium/das-bmwsb/abteilungen-und-aufgaben/abteilungen-und-aufgaben-node.html
				Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	Regioninės politikos atitikimo įvairiems interesams, ekonomikos, aplinkos, bei gyvenimo kokybės poreikiams užtikrinimas rengiant strategijas bei sprendimus ir remiant jų įgyvendinimą.			
				Miestų politika	Ministerija atsakinga už tvarios miestų plėtros skatinimą finansinėmis priemonėmis, nacionalinių bei tarptautinių strategijų koordinavimą, miestų plėtros įstatymą.			
				ES iniciatyvų koordinavimas				
Airija	Kaimo ir bendruomenių plėtros departamentas (Department of Rural and Community Development) Nuo 2017 m.	-Kaimo plėtros politika	-Stiprinti bendruomenių atsparumą ir socialinę sanglaudą, remti bendruomenes, kad jos būtų pajėgios įveikti esamus ir būsimus iššūkius.	Regioninės politikos formavimas ir įgyvendinimas	Įgyvendinti viziją - pakeisti kaimo vietovėse gyvenančių žmonių gyvenimo kokybę ir galimybes.	n/a	n/a	Government of Ireland. (n.d.). The Rural Development and Regional Affairs Division. gov.ie. Žiūrėta lapkričio 14, 2024. Prieiga per internetą: https://www.gov.ie/en/organisation-information/216837-the-rural-development-and-regional-affairs-division/
				Kaimo turizmo programų įgyvendinimo koordinavimas	Kaimo turizmo ir rekreacijos rėmimo programų, miestų ir kaimų atnaujinimo programos, vietos gerinimo programos ir „Tidy Towns“ koordinavimas			

Šaltinis: STRATA

Kuriame pamatus pagrįstiems ir įžvalgiems
viešosios politikos sprendimams